2/21/910

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b3040857x

42550

TENTAMEN HERPETOLOGIAE;

AUTORE

JACOBO THEODORO KLEIN.

CUM

PERPETUO COMMENTARIO.

Acceſſit J. A. Unzeri *OBSERVATIO* de *TAENIIS*

Latine reddita, cum DUBIIS CIRCA EANDEM.

Belluam vidi pedibus carentem,
Quæ ſuos greſſu celeri ad receſſus
Paſta ſe confert; modo qualis hæc ſit
Dic mihi quæſo!
Dic! quibus terris animans alatur,
Cui procul victu faveat per annos
Aura vitalis; juveneſcat immo
Pelle levata.

LEIDAE & GOTTINGAE,
Apud ELIAM LUZAC, Jun.
MDCCLV.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

Ovid. Tr. 3.

Sanguine Centauri Lernææ Sanguis Echydnæ
Mixtus ad auxilium tempora nulla dabat.

LECTORI
BENEVOLO.

SPEM *circa finem hiſtoriæ* QUADRUPEDUM *concepi*, *fore ut* HERPETOLOGIAM *ante plures annos tentatam ſeveriori examine limarem. Non in irritum ceſſit* SPES *mea: Ideo moras facere nolo*, *quin* TE*cum*, BENEVOLE LECTOR, *ocyus* EANDEM *communicarem. Accipe bono animo* lucubratiunculas *cum* Commentariolo *ex ſchedis meis congeſto*, TUAE*que* JUSTITIAE *&* BONITATI, *quibus reliqua opuſcula mea ſuſcepiſti*, *comiter commendatas habeas.*

Nec virus *in iis nec* noxa, *niſi ex improviſo malis vel Angue pejoribus; quippe*

Si bene facta locas male ſimplex atque benignus,
Non bene facta quidem ſed male facta puta.
Ingratis ſervire nefas Gratisque nocere.
Quod bene fit Gratis, hoc ſolet eſſe lucro.

VALE & FAVE. Scripſi V. *Febr.* 1752.

TENTAMEN
HERPETOLOGIAE.

§. I.

HERPETA (*a*) ſunt animantia apeda (*b*), corpore elongato, quod volutim & flexuoſe loco in alium movetur (*c*), & ſinuoſum quieſcit.

SERPENTIA animantia idem ſignificant: nobis quippe ſerpens participium eſt a SERPO. Subſtantive ſumpto vocabulo *Serpentis* non utamur; confundit enim apud autores *ſerpentia* cum *repentibus*, comprehenditque communiter non ſolum ANGUES, ſed & SEPES, SALAMANDRAS, LACERTOS, imo Polypedia, ut SCORPIUM, SCOLOPENDRAM (*d*), quæ gradiendo ſe non attollunt, ſed pedibus *humo repunt*.

SERPENTIUM autem duo ſaltim Genera ſumma habemus, ex quibus HERPETOLOGIAE duos ORDINES conſtruximus: I. ANGUIS. II. VERMIS. Ambo HERPETA ſunt, minime tamen inter ſe confundenda. (*e*)

* * *

(*a*) Ab ἕρπειν i. e. abſque pedum adminiculo ſerpere; quod & *Galenus* innuere voluit, inquiens: „ ἕρπειν proprie de Serpentibus dicitur & „ Vermibus, quibus pedes deſunt, *improprie* etiam de pedeſtribus „ omnibus, quæ tardius repunt:" ita & *Aldrovandus:* ἑρπετὸς, Serpens, quod citra uſum pedum & tantum vi coſtarum repit. Sic ἑρπετὰ

ani-

animalia ſunt quæ ſerpunt; ἑρπετώδης naturæ ſerpentis vel reptilis qui ſit, *Oppian.* *Germanis* ſerpentia, ſchleichende Thiere durch ungerade wege/ repentia, kriechende Thiere.

(*b*) Ergo in illorum cenſum non ingrediuntur inſecta pedata, ſive ſint volatilia, ſive mere terreſtria; nec piſces huc trahendi, qui & *repere* & *ſerpere* Hebræis potiſſimum dicuntur; *Miſſubus* de Hiſt. Piſc. paſſim.

(*c*) Neque Anguium transverſas ſquamas ventrales, muſculis licet diſtinctis connexas, nedum, ſecundum *Swammerdamum*, quintuplicem *lumbricorum* ſeriem excreſcentiarum ſpinoſarum per integram longitudinem, quibus tanquam uncinulis nunc hanc nunc illam corporis partem affigunt, roburque addunt, ad motus loco in locum peragendos, pedes dixeris propriè tales: analogice quidem *Cardanus* & *Iſidorus* Serpentibus coſtas pro pedibus eſſe & ſquamas pro unguibus ſcribunt: nec *Aëtius* nobis contrarius, quod Ceraſtis ſquamæ circa ventrem pro pedibus ſint; quibus adde *Severinum* qui de vipera Pyth. p. 216: Animantibus etiamſi videantur deeſſe nonnulla aliquando, partes tamen his ſemper eſſe analogas, quod ad pedes Anguium analogos applicat autor; conf. *Fabrit.* de greſſu animal. & libro de reptatu.

(*d*) Nonnulli hujus confuſionis anſam ſibi ſumpſerunt a calloſa pelle nonnullorum vel exuviis ſquamatis. Dicuntur autem animalia quocunque cortice tecta unico vocabulo, φολιδωτὰ, priſcis Græcis. Eſt autem φολὶς *Ariſt.* H. A. l. 1. c. 6. ſquamis ſimilis, aliquando rigidior & durior, ut in Teſtudinibus & Crocodilis, aliquando tenuior, ut in Serpentibus & Lacertis; conf. *Rondel.* de Piſc. l. 2. c. 3. Porro *Philoſophus* de part. anim. l. 4. c. 1. ait: nullo modo evariare *Serpentinum* genus inter ſeſe; omnia ſimillima *Lacertis* obtinere terreſtribus & oviparis, interna, externa, ſupina, prona. Imo H. A. l. 2. c. 17: „ ſi *pedes* Lacertis demas, & *longitudinem* addas, *Lacertus fit Serpens*, ſi „ addas Serpenti & contrahas, *Serpens fit Lacertus.*" Sic monſtra fingit *Philoſophus*; adde Lacerto *pilos*, ut fiat *Muſtela.* Ratio ſit interpres libri naturæ (*) & nos ex eodem in agnitione Dei tanto magis proficiamus, quanto magis ratio *beneficio Syſtematis* exculta fuerit. Creaturæ enim omnes, quæ ſunt verbum Dei loquentis, omni momento ut ſint, dependent ab actuali loquela Dei; hinc Liber naturæ continet verbum Dei viva voce ad nos loquentis; quoniam vero verbum Dei ſanctum, cui nihil addendum, nihil demendum, omni animi ſollicitudine ſibi cavere debent *Hiſtoriæ naturalis Scriptores*, ne falſa immiſceant veris.

* *Lib. Baro de Wolff* Ethic. l. 3. §. 457. & *Saraſa* arte ſemper gaudendi parte 1. tract. 5. §. 2.

(*e*) Omnes vermes pedati (comment. *b.*) propriiſſime ſunt inſecta; transformationi obnoxia.

§. II.

§. II.

ORDO I.

ORDO I.

ANGUIS (*f*) eſt animal Herpetum ſanguineum; transformationi non obnoxium (comm. *e*).

Capite (*g*) caudaque differentibus. Cute corticata (*h*) mirifice picta (*i*); pulmone reſpirans (*k*); organis ſenſoriis (*l*), vertebris coſtisque per longitudinem corporis (*m*) præditus.

Plurimi exuvias annuatim, pauciſſimi bis deponunt (*n*).

* * *

(*f*) Quod in angulos cedit, dum movetur; ita communiter. Volvitur enim & circumvolvitur oblique & volutim, quod quidem & Vermes commune habent; plicatur & complicatur orbibus & ſpiris. Nomen fuit generale non minus ac Serpens, & olim *Latinis* in ſpecie dicebatur ANGUIS.

(*g*) Sunt capita rhomboidea, pyramidata, elongata, lata; maxillis protuberantibus; breviora, in acumen convergentia; compreſſa, rotundata, detonſa. Collo revera ſerpentia carent.

(*h*) Vel ſquamata, ſquamis evidentibus uti *piſcium*, ſive oculo armato illucentibus, prout *anguillæ*, autore *Leuwenhoeckio*, Miſſu III. de *piſcibus*; vel toroſa eminentibus circulis, uti Amphisbæna IBIJARA, albus, ſplendens inſtar vitri, annulis lineisque circinatis notatus.

(*i*) Picturæ & Ornamenti, nec non formæ ſtupenda varietas, qua colores, tænias, maculas, inſcriptiones & quæ reliqua. Ambigo, an antecedant volatilia angues venuſtate & colorum variegationibus. Cum ſtupore quodam obſervamus, inquit *Jo. Faber Lynceus*, quod inter creatas a DEO O. M. beſtias vix ullum earum genus reperiamus, in quo *varietas* major, *virulentia* ſævior, *naturæ potentia* unitior elucescat. *Iſidorus* dicere ſolebat: Serpentum tot ſunt venena, quot genera, tot pernicies, quot ſpecies, tot dolores, quot colores. Palmam autem præripiunt Europæis illi, qui ex vivariis Aſiæ & utriusque Indiæ comportantur.

(*k*) Non tamen indeſinenti & reciproco motu, intervallis brevibus, extenſis & contractis aërem hauriunt & reddunt, ſed ſemel inſpiratum aliquamdiu retinent; ſunt enim natura frigidi, aëreoque pabulo non multo indigent, unico tantum cordis ventriculo inſtructi. *Raj.* Syn.

(*l*) i. e. Audiunt, vident, olfaciunt, guſtant; conſequenter habent meatus *auditorios*, *oculos*, *nares*, vel narium foramina, vel eorum vices ſuſtinentia organa, *linguam & palatum*, illam falſo trifidam, quum *Plinio* ob celerem motum apparuit triſulca, prout & *Senecæ* in Medea vſ. 686.

ORDO I.

—— *Serpens corpus immenſum trahit*
Trifidamque linguam exertat, & quærens, quibus
mortifera veniat.

Tactus omnibus animantibus eſt communis. Auctores tamen circa ſenſus in diverſas abeunt partes, quoties nec *auriculæ*, nec *nares*, nec *oculi* recta in hominum oculos cadunt; Interim *Ariſtoteles* & *Plinius* naribus quidem carere, ſed ad reſpirandum foramina habere ajunt. Quidni reſpirarent in orbem convoluti Angues, altoque ſomno ſepulti? Aliter reſpirant VERMES. Quidni olfacerent per foramina naribus analoga; quod communis autorum ſententia eſt, angues acuto præditos eſſe olfactus ſenſu. A multis ſeculis res in confeſſo fuit, omnia quadrupedia eſſe oculata; ſed *Talpa* per totidem ſecula fuit ſymbolum invincibilis cæcitatis. Aures externæ ſi non adſunt, non tamen deſunt meatus auditorii, in pluribus manifeſti, in reliquis non detecti. Recte *Seba* in theſauro ſuo p. 77. „ Externe in ſerpentibus æque ac lacer- „ tis nullæ viſuntur auriculæ; unde tamen haud juſte inferas, *auditu* „ illas *carere*, quum cantu volucrum excitatæ his capiendis ſeſe ac- „ cingant; interim *aperturam* auditus organi hactenus invenit nemo." Sed quid ſi dixerim, vel per os ſenſum auditus concipi, mediantibus tamen organis nondum nobis expoſitis? Nam, ſi verum eſt, quod angues audiant, prout revera ita eſt, quis negaret organa auditus? Nonnulli cæcutire dicuntur, utpote oculis quidem inſtructi, aſt denſa tunica tectis, cum alii penitus viſu privati ſint, ne veſtigia quidem oculorum monſtrantes, interim tamen ſagaciori *olfactu* præditi. Cœcilia non dicitur *cœca*, quod oculis careat, ſed quod illos valde habeat parvos. Ibyara Cega *Marggr.* Cobra vega *Piſonis* oculos habet minutos vix conſpicuos; hærent in cute inſtar punctuli acu facti; ſub terra vivit, prout *Talpa*, & illam fodiendo eruitur, non tamen, ſi ex conſilio *Ariſtotelis* huic angui addantur pedes, mox fieret talpa. Sic oculis, viſu, reliquisque ſenſibus multi angues temere ſunt privati. Melius *Aldrovandus* de Serp. p. 8. Serpentes habere *omnia ſenſoria* reliquis animalibus ſimilia, nimirum nares ad olfaciendum, oculos ad videndum, aures ad audiendum, ſed hæ non eminent, quemadmodum neque in avibus, ſed foramina tantum apparent; & *Plinius:* Pennatorum Buboni ſolum & Otæ plumæ veluti aures ſunt; cæteris ſunt Cavernæ ad audiendum, quas intuemur in *ſerpentibus*. De Naribus *Aldrov.* meatus etiam narium ante os habent, ſed non ita explanatos, ut nares appellari poſſint; ſufficit enim, ut ſpirandi munere tantummodo fungantur. *Idem* de Cæcilia: quod cæcula Serpens luminibus priva cenſeatur, hoc inter tot anguium ſpecies admirationem afferre non debet, quandoquidem inter tot animalia quadrupeda talpa etiam oculis caret, licet in illa, ad mentem *Philoſophi*, ablata pelle, locus oculorum appareat. Mihi non conſtaret Tecum, Lector benevole, ſi dixerim: Centum anguium ſpecies audire, olfacere, videre, reliquos

quos ſenſoriis carere, quia horum facultates compertas non habeo, prout illorum. Si audiunt, neceſſario habere debent meatus auditorios organaque auditus qualiacunque. ORDO I.

(*m*) Vertebræ in minoribus plus minus cartilagineæ; Coſtæ ariſtis piſcium coſtisque haud abſimiles; in anguibus majoris molis vel viginti pedes ſuperantibus & vertebræ & coſtæ mere oſſeæ ſunt ſubſtantiæ. Omnes ſunt *mobiles*, atque flexus, rotationes velociſſimasque vibrationes libere concedunt. Vide maximæ Serpentis Ceilonicæ Sceleton apud *Sebam* Theſ. II. p. 115. t. 108. ibique Cranium tripartitum, binas oculorum orbitas, nares, maxillam ſuperiorem dentibus carentem, inferiorem recurvatis dentibus, vertebras, coſtas, os occipitis, vertebram utrinque coſtatam & foramina, per quæ nervi & vaſa deferuntur, cum monitu *autoris*, ne quis oculo minus attento hæc prætervideat & pro *adiaphoris* reputet, infinitam Summi Conditoris potentiam ipſumque Numen turpitur contemnens. Sed quare hæc & non aliter? Vide la *Bibliothèque raiſonnée* tom. XXXV. p. 7. „ Il faut toujours ſe defier d'un ſyſtème, qui explique „ les vuës d'un Créateur par une Idée, qui ſaute aux yeux d'une Créa- „ ture; c'eſt conſulter un Enfant ſur les raiſons, qui conduiſent les traveaux d'un grand Architecte." Multorum mandibulæ *dentibus* virulentis, plurium caninis quoque, præ reliquis longiſſimis inſtructæ; aliorum maxillæ denticulis in gingivis replicatis obſeſſæ ſunt & funeſtis, ſi morſu lacerant tendines & nervulos ad uſque inflammationem; in multis aſperæ ſaltim videntur gingivæ; ſunt enim ora penitius nondum perquiſita.

(*n*) Non quidem, me judice, omnes. Quippe Angues, quorum vertebræ & coſtæ mere oſſeæ ſunt, *exuvias* non habent, ſed Coria valde craſſa, quæ deglubi nequeunt, ſed machæra tondi debent, qualia anguium Surinamenſium olim habui; forte nec angues cute toroſa (comm. *h*).

§. III.

CLASSIS I. CL. I.

Anguis Capite Discreto, Cauda Decrescente.

Angues, etſi collo careant (comm. *g*), plurimi tamen habent *capita* diſcreta, qualia ſunt capita anguillæ, murænæ vel quadrupedum depilatorum (*o*), nec tamen impediuntur vibrationes. (comm. *m*). *Cauda* vero in hac Claſſe, ab ano partibusque genitalibus originem ſumens plerumque ſic attenuata, ut in exitu acutiſſima videatur;

Cl. I. I. Capite Discreto —
tur; longior & brevior in diverſis; nuda; nonnullorum ſingulariter hirta (*p*).

* * *

(*o*) Lacertorum nimirum, & quæ ejus farinæ.
(*p*) Scilicet inſtrumento admonitorio ſingulari prædita, uti in Angue *caudiſono*; quandoque in exitu acute cornea.

§. IV.

Ad Classis hujus Genera formanda, Ora Anguium ſunt introſpicienda (*q*): an ſint evidenter dentata? quales ſint dentes (*r*)? an vero deliteſcant (*s*)? vel nulli adeſſe videantur (*t*)?

* * *

(*q*) Commercium in Ora Quadrupedium nimis periculoſum eſt, plerumque temerarium. Angues ita vehementer non pertimeſcimus, quod glebæ terrarum ſunt adſcripti, pedibusque carent, quinimo patulo ore linguamque extra os vibrantes communiter offenduntur, quaſi de ſe prædicantes, virtutem ineſſe oribus ſuis, in quibus debellari debeant, vel maximæ molis. Sic capite læſo, aut ſpina vel baculo fracto, frangitur ſimul anguium fortitudo.

(*r*) Hæc nota generica minus fallit, ac multum fallunt multorum *puerperia:* an hæc vel illa Serpentum viviparæ ſint, an oviparæ? an venenoſæ & crudeles, aut mites & innocuæ? utrum capita ſint ſatis depresſa, an nimis elata? quæ notæ Viperarum eſſe ſolent: quum tamen experientia doceat, non omnes Viviparas eſſe Viperas. Porro, utrum capita ſatis ſint producta vel contracta? elongata ſive roſtrata, an vero expanſa? an ſquamæ plus minusve rudes, an læves, ut corpus dici queat hiſpidum, nec ne? an breves & in exuviis tenaces, ut glabrum videatur? Quæ omnia quidem ad Anguium *hiſtoriam* pertinent, nihil vero ad eorum *Ordinem* faciunt. Optimus *Seba* in theſauro ſuo angues plurimos vel ore clauſo vel aperto ita exhibuit, ut ne veſtigia quidem dentium oculis attingere liceat, quorum tamen morſus valde lugubres vel ipſe accuſavit, vel maxime fatales alii tradiderunt. *Catesbejus* non niſi Sex Viperarum dentes exhibuit; de reliquis nulla mentio facta; vult denique *viperas* depreſſum habere caput, fere triangulare *tab.* 41. ſcilicet viperæ caudiſonæ Americanæ primæ; mox autem apparet caudiſona minor ſecunda *tab.* 42. capite elato, roſtro producto; *illa* dentibus lethiferis, caninis inſtructa; in *hujus* licet patulo ore nulli canini oſtenduntur; interim tamen *Idem:* La morſure de ce Serpent eſt très-venimeuſe. Rurſus Ceraſtes, Hæmorrhois, Aſpis, Ammodites plures dicuntur *viperini* eſſe generis, quod prout viperæ vivos pariunt pullos, dirumque habent venenum; ſed talia difficulter

I. Capite Discreto—

ter experimur, unde ſingulos ad viperas numeraremus; & quis eſt, qui omnium anguium puerperiis interfuit, aut ſingulorum prolem ſalutavit? Sic arduum plane opus eſt circa Serpentinum genus. Nec labori nec periculo parcere decrevi, ut tentarem Serpentologiam. Viperas dixerim omnes angues evidenter dentatos, & quidem I. Dentibus anticis caninis, longiſſimis; II. Omnibus dentibus pectinatis, Lucii piſcis vel Crocodili æmulis, i. e. ſubuliformibus. *CL. I.*

(s) Colubri audiant Angues dentibus deliteſcentibus, vel vix conſpicuis; minus nocivi; quod priſci Colubrum anguem domeſticum, aquaticos angues proprie Serpentes dixerunt. Permulti nomine Colubri tanquam mites & innocui celebrantur, vel quorum morſus non niſi inflammationem partis læſæ inducit facile-tollendam.

(t) Anodon, Ἀνόδους, edentulus; mandibulis calloſis, fimbriatis & ſerratis.

Tribus his Generibus abſolvi poterit Anguium Claſſis Prima.

§. V.

GENUS I. G. I.

VIPERA. (*u*)

I. Dentibus anticis caninis; longiſſimis; mobilibus (*w*) ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vipera vulgaris variorum locorum. Ἔχις, mas, Ἔχιδνα, fœmella. A viper, Adder. Viper / Natter; Viper-Natter; Otter. Brandſchlang. Tyrus, *Arab.*

1. Vipera Europæa (*) in conficiendis paſtillis theriacalibus *Grevini; Nicandri; Geſn. Aldrov.* aliorum.

(*) Differunt Viperæ *vulgares* inter ſe pro regionum varietate, ſtatura & proceritate. Capita habent plerumque depreſſa,

— *quarum ſatis ampla pateſcunt*
In latum capita —

Marem dicunt binos tantum caninos dentes habere, reliquis omnibus in gingivis deliteſcentibus; *Grevin. Aldrov. Fr. Redi.* Communiter in medio dorſo linea nigricans utrinque dentata, ſeu catenula macularum a capite ad caudam. Cauda ultra excrementorum exitum ad quintam longitudinis partem protenditur, & in acutum terminatur.

2. Vipera, ex rufo nigra, brevis & craſſa; capite *admodum* lato, *depreſſo*, mit gepreſten kopf; ingenti rictu. Irritata enim valde deprimit caput & ad latera extendit. Mandi-

CL. I. I. Capite Discreto—

G. I. 1. Vipera.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

dibulæ innumeris dentibus pectinatæ; duobus caninis ore exertis. Caroliniana; *Catesby* tab. 44.

3. Vipera tota e cinereo fuſca; capite *inſigniter producto*; duos pedes longa & proportionaliter craſſa. Denticulis quam plurimis in utraque mandibula, quibus antecellunt inſignes duo canini ad roſtrum; oculis igneis; lingua carnei coloris. *Catesby* tab. 45.

4. Vipera, roſtro ſimo porcino (*). Anguis capite viperino *Catesby* tab. 46. Capite lato, depreſſo, inflatis buccis; mandibulis fimbriatis, in quibus latitant denticuli recurvi, conformes dentibus viperinis. Oculis albicantibus; ſuper dorſo fuſco & ad latera maculis atris; ventre parum albicante. Caput ſuperne brunum, maculis nigris longitudinalibus ad ſymmetriam pictum.

(*) Auctor nullus dubitat, quin ſit ſpecies *viperæ*, etſi dentes non invenerit caninos, forte propter ætatem adhuc breves; (peut-être ne paroiſſoient elles pas encore) forte non obſervavit illos replicatos, nam mobiles ſunt & abſcondi poſſunt; nec omni tempore viperarum ore exerti.

5. Vipera vera Indiæ-orientalis, *Seba* tab. 8. n. 4. Caninis dentibus mediocriter craſſis ex ore prominentibus, quos longe evibrare potis eſt. Denticuli in fauces uſque. Dorſo ſub fuſco, maculis ſaturate fuſcis, majuſculis, confluentibus, & ſerpentino flexu ad extimam caudam decurrentibus. Teſticuli extrinſecus corpori appenſi.

6. Vipera, Surinamenſis rubello quaſi cinere adſperſa, *Seba* tab. 8. n. 5.

Aspis. 7. Vipera Aspis; Nili incola; capite ſuperne fuſco ac corpore tænia alba diſtincto; mandibulis albis (*x*) *Seba* p. 11. t. 10. n. 1. Squamæ ventrales albæ limbo rubello prætextæ; dorſum ſquamulis atris.

8. Vipera ſimilis; Americana; mas & femina, *ibid.*

9. Vipera capite vitulino, ore & occipite latis. Superna cutis rufula, catena ornatur obſcure ſpadicea. Pudenda conſpicua. Echidna *Sebæ* t. 36. n. 2.

IC.

I. Capite Discreto— CL I. G. I.

1. Vipera.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

10. Vipera ex ſubruſo nigricante catena totum corpus percurrente. Teſtes concreti ſpecie unius, corpore propendentes. Echis americanus, *Sebæ* t. 36. n. 1.

11. Vipera collari luteo. Vipera viridis Americana, femina, ex inſula S. Euſtachii, *Sebæ* t. 36. n. 3.

12. Vipera cærulea, Americana, femina ej. loci, *ib.* n. 4.

13. Vipera Depone, ventre ex luteo & rubro variegato; dentibus truculentis (*y*). *Coluber Depone*, maximus, Mexicanus, maculis diſcoloribus, *Sebæ* t. 92. Depone.

14. Vipera flammea, Bitin; raro exemplo: Quatuor longis in rictu dentibus; ſquamis laxis, mobilibus, quæ erectæ ſtridulum ſonum edunt, flammæ in modum variegatis. Vipera Bitin, *colubri* de genere, major, Ceilonica. *Sebæ* t. 93 Bitin.

15. Vipera Bitin femina, (*) Ceilonica. *Sebæ* t. 94. n. 2.

(*) Ori tam ſupra quam infra haud plures quatuor inſident dentes longi, incurvi, acuti, quos emittere rurſusque recondere valet.

16. Vipera Tlehua ex inſula Celebes. *Sebæ* t. 59. n. 1. Colubro igneo *Luſit.* A vi toxica, quaſi ignea. Tlehua.

17. Vipera ex Kairo, diverſicolor, ſaturate ſpadiceo, rubro, flavo, albo, nigro, inter omnes eminentiſſima. *Sebæ* t. 27. n. 1.

18. Vipera capite aureo. Vipera Ceilonica, forma præſtans *Sebæ* t. 49. n. 2.

19. Vipera Mangonizo; Textorum (*). Vipera Americana, ex inſula Cuba, Mangonizo dicta, *Sebæ* t. 54. n. 3. Mangonizo.

(*) In capite & in univerſo corpore nativum textoribus exemplar, quod imitantes elegantiſſimam tæniam conficere poſſent.

20. Vipera Inſularis; pictura in annulares quaſi inſulas diſtinguitur; fronte oblonga. Vipera pulcherrima Anticyris delata. *Sebæ* t. 54, n. 3.

21. Vipera Hebraica. Inſcripti characteres hebraicas quaſi

CL. I. I. Capite Discreto—
G. I. 1. Vipera.
1. ΚΥΝΟΔΟΝ.
A. Vulgaris.

literas referunt dilute flavi, ex ſpadiceo emarginati. Vipera japanica, literis inſcripta. *Sebæ* t. 54. n. 4.

Marassus. 22. Vipera Marassus, arabica; rictu fimbriato. *Sebæ* t. 55. n. 2.

23. Vipera crucifera; naſo cæruleo, minutam crucem inſcripto, imminentibus oculis. Coluber de Terragona mas & femina, *Sebæ* t. 60. n. 2. 3. Maris teſticuli grandes prope finem obtuſæ caudæ protuberantes.

24. Vipera ſtellata; fuſca nigris maculis ſtellatis diſtincta. Os dentibus plenum. Coluber ſtellatus, ex Rio de la Plata novæ Hiſpaniæ. *Sebæ* t. 60. n. 4.

Aconitas (Jaculus.) 25. Vipera, cauda aculeata. Cujus acumini extremo bini adhærent aculei, minuti, acutiſſimi, bifidæ Serpentum linguæ ſimiles; mandibulis latis. Serpens Acontias ſive Jaculus americanus ex inſula S. Cruez. *Sebæ* t. 64. n. 1. Squamis prægrandibus.

Jakana. 26. Vipera Jakana, Braſilienſis. *Sebæ* t. 28. n. 1. Ex rufo flava, maculis ſature rubentibus; mandibulis diductis.

Tamachia. 27. Vipera Tamachia; reticulata, ſquamulis dilute flaventibus & retis inſtar diſpoſitis; annulis ſaturate ſpadiceis; mandibulis latis. Vipera Braſilienſis Tamachia dicta, *Sebæ* t. 28. n. 2.

de Neustria. 28. Vipera de Neustria; curta & latiuſcula fronte; maxillis latis; oculis lucidis; naribus amplis; fronte oblongo notata triangulo, nigra inſcripta corona. Cobra ſeu Vipera de Neuſtria coronata Ceilonica. *Sebæ* t. 46. n. 2.

Cerastes. 29. Vipera cornuta Cerastes; e mari Adriatico, *Sebæ* t. 55. n. 3. Capite moloſſum referens, ore & maxillis brevibus, latis; dentibus acutis; naribus multum patulis.

Paraguajana. 30. Vipera Paraguajana; formoſa. *Sebæ* t. 74. Veſtitu adeo eleganti, cui ordine deſcribendo vix par eſt calamus; oculis minutis; naribus punctata macula albeſcentibus; maxillis latis.

Ammodytes. 31. Vipera Ammodytes (z); flammeis oculis, inſignibus;

I. Capite Discreto— *CL. I.* G. I.

1. Vipera.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

bus; ampla fronte; maxillis patulis, plurimos dentes emittentibus valde acutos. Coluber Ceilonicus, longiſſimus, torvus, Ammodites dictus, *Sebæ* t. 61. n. 1.

32. Vipera Hyaena *Græc.* Zeboa *Hebræis.* orientalis. *Sebæ* t. 78. n. 1. maximopere alexipharmaca. Hyaena.

33. Vipera Dipsas (*aa*), Helluor *Arab.* Anger, Cruciator, *aliis.* Coluber Ammobates Africanus ex Guinea; *Sebæ* t. 78. n. 2. Morſu nocentiſſimus; alias formoſiſſimus. Caput planum, late devaricatis maxillis, ampleque patulo rictu. Dipsas. Ammobates.

34. Vipera ſquamis ampliſſimis in fronte; capite latiusculo & depreſſo. Vipera americana eleganter maculata. *Sebæ* t. 35. n. 1.

35. Vipera Jarcaracucu *Raj.* Syn. Decem interdum palmos longa. Dentibus grandiusculis, quos, morſuræ, digitorum inſtar protrudunt, alioqui *buccis tectos;* præcipuum *in his virus.* Humor crocei coloris, adeo potens, ut 24. horarum ſpatio hominem de medio tollat. Plures ſimul enituntur fœtus. Jarcaracucu.

36. Vipera Virginea; maculis purpureis; antici dentes canini pro corporis ratione minuti, attamen prominentes. *Seba* t. 71. n. 3.

* * *

(*u*) Acontiæ. ſ. Jaculi vel Jaculatrices, imo Aeſculapii, Ammodytæ, Amphisbænæ, Aſpides, Colubri, Dipſades, Hæmorrhoi, Scytalæ, & plures multoties tam cum Viperis quam reliquis Serpentibus confunduntur, rurſusque hi cum illis. Amplificata patebit hæc confuſio in ſequentibus, inprimis in Viperis & Colubris *Linckii* & *Catesbeji.* Multum fallimur vel externa facie, vel coloribus Anguium (lit. *r*). Appoſite *Tourtonius* Surinamenſis ſcripſit ad L... Rotterd. *Journ. lit.* tom. 2. part. 2. p. 441. „ Il faut qu'on donne une autre deſcription de „ la Vipere, ou qu'on ne diſe plus, qu'elle eſt la ſeule entre tous „ les Serpens, qui mette bas ſes petits vivants." Ex Epiſtola noſtra ad *Tourtonum* d. d. 13. Apr. 1730. ſequentia huc ſpectant: „ Recte mo„ nes Viperas vel *non ſolas* eſſe Angues, qui ſuos pullos vivos e„ dunt, vel alia definitione indigere; ego nomine Viperarum appel„ laverim Serpentes, quarum arma in ore plurimum valent præ reli- *Tourtonius citatus.*

 „ quo-

Cl. I. I. Capite Discreto—
G. I. 1. Vipera.
1. ΚΥΝΟΔΟΝ.
A. Vulgaris.

„ quorum armis ſubdolis, ſive ſint lethifera ſive non; non attentis „ ſingulorum puerperiis; ad concinnandam itaque *Serpentologiam*, „ prius conveniamus de accurata omnium deſcriptione; de externa „ forma habituque trunci, exuviarum, caudæ, capitis, in primis de „ *dentibus*. An dentes habeant caninos eorumque vel duos vel plures? „ vel in alterutra vel in utriſque mandibulis? an vero edentuli ſint, „ vel fallaciter denticulati. Hæc cautela forte ſufficeret, ad differen- „ tias generum & ſpecierum, illarum ſcilicet, quæ nemora, agros, „ ſaxa & ruinas incolunt, lacusve. Circa marinos angues ratio ha- „ benda eſt *apinnium*; quum *pinnati* vel ad latera vel in dorſo vel in „ ventre ad piſces ſive anguillæ = ſive murænæ = formes ſint refe- „ rendi. Quis eſt, qui viſo angue hariolaretur, eſſe viviparum? „ Plerique ſunt venenoſi, plures vivipari, non tamen viperæ. Ne- „ que ſerpentium definitio quid valet, ſi cum reptilibus confundun- „ tur, quod fecerunt *Grevinus*, *Charletonus*, *Plinius*, *Celſus*; hic Scor- „ piones & Phalangia in Serpentum numero collocavit ——." De viſceribus viperarum conf. Vipera caudiſona, quam D. *Edw. Tyſon* cultro anatomico ſubjecit. *Tranſ. Anglic.* No. 144. a *Jo. Rajo* Syn. quadr. p. 291. latinitate donatam. Bis in anno vipera *exuvias* deponere dicitur. Nicander quandoque magnas, quandoque parvas in Scenam producit. Vulgares alexipharmacæ Europææ & Ægyptiacæ raro ſpithamas duas cum dimidia, vel tres, *longitudine* ſuperant. Mittimus *Æliani* & *Poſſidonii* angues jugeri longitudinis, & *Alexandri* ſerpentem 40. cubitorum; dantur tamen angues IX. XVI. XVIII. XX. pluresque pedes longi; tantæ magnitudinis & *Cardanus* & alii recentiorum meminerunt; ipſe a *Fredero* Surinamenſi habui coria Anguium 15. pedes longa. De *teſticulis* viperarum, duplicique *pene* & *utero* bifido, vid. *Aldrov. Tourton.* (cit. loco) „ Obſerv. en 1709. un de „ 13. à 14. pieds de long, que les Negres diſoient être un jeune Ser- „ pent d'Eau, dont il tira une trentaine d'œufs transparens couverts „ d'une ſimple pellicule, & renfermants chacun un petit Serpent, un „ peu près de la longueur d'un doigt, & le 4. Nov. en 1712. un au- „ tre, bien différent de la vipere, telle qu'elle eſt écrite par les au- „ tres. Il n'avoit pas la tête plus platte, que les autres Serpens, „ n'aïant pas le muſeau retrouſſé, & non plus de groſſes dents à la ma- „ choire ſupérieure."

(*w*) Bini dentes reliquis majores anterius hærentes nequaquam in ipſa maxilla, ſed in fortibus tunicis emiſſilibus defiguntur, & tanquam in vagina reconduntur, uſque dum ad mordendum inſervire debeant. Nec vulnera morſu inflicta ex ſe venenata ſunt: viperis enim nihil toxici ineſſe ex-

I. Capite Discreto— CL. I.
G. I.
1. Vipera.
1. ΚΥΝΟΔΟΝ.
A. Vulgaris.

experientia docet; quod Nigrîtæ & Indiæ occidentalis incolæ menſarum inter delicias reponunt Serpentes coctas, aſſas, aliisque modis, pro cujuslibet guſtu, præparatas, neque inde male ſe habent; *Seba præfat. Nicander* ſymptomata recenſet, quæ mox ab ictu comparere ſolent; add. *Grevinus* p. 61. Sunt autem canini *cavi*, a radice ad apicem viam aperientes *veneno*, quod revera tale eſt, ſi ſanguinem attingat. Aliud non datur, niſi liquor ille, qui palatum humectat, non ex veſica fellea eo tranſlatus, vel, ſecundum *Rajum*, glandularum ope a ſanguine ſecretus liquor. Aliis in univerſo capite generatus dicitur, quem vipera laceſſita, ut iracundis quoque hominibus contingit, in factum vulnus infundit vindictam ſumens:

Huic gemini apparent dentes, in carne venenum
Fundentes —— Nic.

Me quidem judice Vipera rapinam ſumens in eſcam non utitur dentibus caninis, quum reliqui apprehenſorii ad capienda & retinenda fercula ſufficiant; nec opus habet ex compreſſis veſiculis *venenum* elicere & vulneratæ prædæ infundere. *Aldrovandus* decocto capite Viperæ præter duos caninos adhuc numeravit 34. dentes in gingivis, aculeatos & ſerratos i. e. pectinatim coëuntes, ne contrario concurſu atterantur; a nonnullis & ab ipſo *Seba* hi vocantur molares, ſed minus circumſpecte. Quidquid ſit, natura videtur viperis caninos & reponibiles dentes non niſi pro ſumenda vindicta conceſſiſſe. Menſe Octobri 1753. Viperam ex *noſtratibus*, magnitudine & amictu Echidi *Americano Sebæ* tab. 36. n. 1. ex ſubruſo nigricante catena totum corpus percurrente, ſimillimam, adjuvante Doctiſſ. *Witwerkio* M. D. cultro ſubjecimus. Fuit *mas;* teſtes multoties exſerens. *Interanea* quidem ſollicite & curioſe perquæſivimus, ſed pro hac vice miſſum facimus illa. Potiſſima inquiſitionis ratio fuit, commune aliquod quærendi ſignum Viperarum, quarum Canini dentes ab autoribus nec indicti, nec proſtantes picti (nam ſi proſtarent, nullo alio ſigno opus foret) ut *ore* anguis *dubii inſpecto* mox pronuntiare liceat, an anguis ſit Vipera, nec ne. Mandibulam inferiorem ſic *refrænavimus*, ut parietes oris interni æqui & plani perluſtrari potuerint. Mox apprehendimus & digito & cultello denticulos in gingivis utriusque mandibulæ, oculis non niſi bene armatis capiendos, nullis ſimul Caninis in anteriore parte oris viſis. Quum autem duo etiam ſingularia corpuſcula oblonga palato veluti adpreſſa, quaſi Sacculos vel *plicatos* aut *laciniatos loculos* conſpexerimus, qui nobis e maxilla ſuperiore ſub

 ſitu

Cl. I. I. Capite Discreto—

G. I. 1. Vipera.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

ſitu narium procedere videbantur *gulam verſus*, hosque proceſſus ope cultelli retractare præſumpſerimus, revera loculos vel ſacculos offendimus, palato arcte, prout diximus, incumbentes, in quibus ſe mox nudis oculis manifeſtabant amborum caninorum apices; aperuimus forficula has vaginulas, & dentes bini mobiles, albiſſimi, diaphani, *ginglymos* in maxilla habentes, intra vaginam integri conſpiciebantur. Viſui quoque fuit jucundum circa baſin caninorum ope microſcopii, immo & oculis nudis, offendiſſe cavitatem oblonge quadratam, per quam tenuiſſimam ſetam porcinam, ad longitudinem circiter cultri dorſo æqualem, mucronem verſus in dentes immiſimus, tandem in carina vel dorſo caninorum anguſtam quoque *crenulam* pene ad usque extremitatem acutiſſimam obſervavimus. Non melius dentium vagina talis, qualis poſt mortem Viperæ apparet, comparari poteſt, niſi cum Processu mammillari. Si itaque dubius de alicujus anguis natura ejus ſaltim rictum aperueris, & ad palatum ejusmodi corpuscula *proceſſui mammillari* ſimilia obſervaveris, tuto dixeris: Anguem eſſe Viperam, *caninis delitescentibus*; quod non fallere credimus. Quod autem dentes mobiles ſint, id etiam experti ſumus; quippe vagina vel loculo nudati, cultello ad morſum uſque attolli poterant; qui *morſus* aliter fieri nequit, niſi ſacculo illo retracto, dentibusque acutis, quantum ſatis, ſuper ginglymo erectis. His peractis demum, monente amico, *Breynio* noſtro, Perilluſtris *Richardi Meadi* appendicem of the Viper (mechanical account of Poiſons, *the fourth Edition*, donum prout reliqua celebria opera *autoris*) luſtravi, ubi tab. I. & II. omnia in clariore luce expoſita ſunt: *Loculum* appellat *bag* or *purſe*, einen beutel, in which the two poiſoning fangs are on each ſide contained. Viperæ vulgari Tab. I. denticuli in ſuperiori mandibula utrinque X. apprehenſorii, in inferiori VI. Sic ora Anguium, qui in celebribus muſeis proſtant, ſine ullo detrimento ſpeciminum, examini ſubjecta, omnes brevi tempore prodere poterunt viperas, de quibus ambigimus; prætermiſſis Serpente *caudiſona* & *conſpicillari* aliisque, quas notas jam habemus nobis, quod ſint Viperæ.

(*x*) Apud *Græcos* ſcutum rotundum ſignificat:

In clypei ſpeciem curvatis turribus Aspis. Sil. It.

Quod ſe in orbem contrahat rotundique clypei formam, ſtatim atque ſtrepitum ſenſerit

Angolici clypei, aut phœbeæ lampadis inſtar. Virg. Æn lib. 3.

Ælianus xvi Species numeravit, non explicavit; *Solinus* plures; unde non miremur Aspides & bonæ & malæ notæ nobis occurrere. Alii Aspides ratione colorum diſtinguunt. *Strabo* juxta

I. Capite Discreto— CL. I. G. I.

1. Vipera.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

ta magnitudinem duas habet differentias ægyptiacas. *Plinius* duos dentes in parte oris ſuperiore perforatos perpendit. Secundum *Nicandrum* Aſpidis longitudo eſt unius ulnæ, craſſitudo telo miſſili ſimilis. *Grevinus* p. 51. tria genera enarrat. Sic autores de Serpentibus parum inter ſe conveniunt. Loquendum tamen cum ipſis, quamdiu non adfuerit *Æſculapius*, qui ora tantæ multitudinis, quam venatus eſt beatus *Seba*, ſollicitius inſpecta aperuerit, externa licet anguium facie ſufficienter jam expoſita.

(*y*) Raro iterum exemplo, *mandibulæ infixis*; latus rictum amplum ambit margo, ſquamatus; oculi grandes. Hæc beſtia ſingulari quadam *pediculorum* ſpecie inter ſquamas latitantium, prout nonnulli alii angues, affligitur.

(*z*) Ab ἄμμος, arena & δύειν ſubire, perfodere & fodiendo penetrare. Roſtro enim curvo tanquam porcus perfodere dicitur arenam ſabulumque, viperæ aſpectu perſimillimus, capite ampliore, maxillis latioribus, & in ſuperiore parte roſtri eminentiam quandam acutæ verrucæ ſimilem habens. Hinc & cornuta Vipera, vipera Illyrica, monoceros. Aſpis *Bellonii*

Concolor exuſtis atque indiſcretus arenis
Ammodites —— Lucan.

(*aa*) Διψάς, διψαδος: ſiticuloſum, aridum. *Subſtantive* poſitum viperæ ſpeciem denotat. Morſu icti inexplebili potandi deſiderio cruciantur; alii a δίψα, ſitis, vel διψάω, ſitio; διψακον apud *Salm. in Sol.* Hic eam inter ſpecies Aspidis connumerat, cum ambæ tamen inter ſe ſint diverſæ. *Iſidorus* valde exiguam eſſe dicit, ut, cum calcatur, non videatur

Situla parvus item ſerpens ſputamine lædit
Et ſenſus tollit, tollit itemque motum. Pictor.

Ex mente *Aëtii* ejus longitudo cubitalis; vid. *Grevinum* iconemque quam dedit. Eſt itaque corpore exili & viperæ perquam ſimili, ictuque violentiſſimo

—— *In mediis ſitiebant Dipſades undis.* Lucan.

Durſt-Schlang; vid. infra inter *Linckii* viperas dubias: *Serpens Surinamenſis* aquaticus; Dipſas Surinamenſis; nec non Dipſas Angolenſis. Dipſas ſerpens non valde magnus viperæ ſimilis *Lucian.* in dipſadib. Diſcrimen Sitalæ & Scytalis vid. *Aldrov.* p. 229. Plura de Dipſade ſerpente, *Buſtam:* tom. I. lib. 2. c. 10. Sunt Dipſadis plurima *nigredinis* veſtigia, & color poſtremæ partis verſus caudam ad *nigredinem* declinat.

§. VI.

Cl. I. I. Capite Discreto—
G. I. 1. Vipera. ΚΥΝΟΔΟΝ.

§. VI.

B. Caudisona, Americana *Tyſon. Raji.* Boicininga, *Marggr.* Domina Serpentum, *Hernand.* Caſca Vela, *Luſit.* Rattel-Klapper-Schlange. The Rattle-Snake. Anguis crotalophorus. Caſcabel. i. e. Klapper/ (*bb*).

1. Vipera caudiſona, capite fuſco, depreſſo, mandibulis latis, *Catesb.* II. t. 41. Tæniis latis & angulofis, obſcure luteis nigrisque, anguſtioribus, alternantibus; tintinnabulo fuſco, duodecim articulorum (*).

(*) Ab omnibus anguibus crepitaculo in exitu caudæ diſtinguitur; ſingulis annis ſingulos articulos tintinnabulo accedere creditur; diciturque habere præ reliquis vim attractivam, qua mediante aves & ſciuri quaſi ultro gulæ hujusmodi viperæ ſe committant. *Dentes* exſerti canini fortiores; plura apud *Tyſonem.*

2. Vipera caudiſona, minor, Americana: *Catesb.* t. 42. gracilis; capite elato, roſtro producto; oculis plumbeis; lingua rubicunda; in capite ſuperne linea lata aurea, cæterum nigro; corpore albicante & ex ſordide aurantio variegato; majoribus & minoribus maculis nigris circinatis per longitudinem picta. *Dentibus* abſconditis. Septem articulis caudiſonis flavicantibus.

3. Vipera caudiſona mas; vultu furibundo. In dorſo maculæ fuſcæ, albo limbo quaſi prætextæ, catenatim decurrentes. *Seba* t. 95. n. 1.

4. Vipera crotalophora, Teutlacotzouphi; femina; capite minus tuberoſo; ſquamæque dorſales magis ſpadiceæ; *Seba* t. 95. n. 2.

5. Vipera caudiſona Ceilonica. Squamæ ſupini corporis rufæ, homogeneæ; infimæ latiores & dilutioris coloris. *Sebæ* t. 95. n. 3.

6. Vipera caudiſona orientalis maxima, femina; nolis quadraginta ad caudam; tres cubitos longa; dilutè cinereo lutei coloris ex nigro fuſco variegati. *Seba* t. 96. n. 1.

7. Vipera caudiſona, capite craſſo, naſo oreque latis, torvo

I. Capite Discreto— CL. I.
1. Vipera. KYNOΔON. G.
vo & horribili vultu. Vipera Ceilonica naſuta, duplici crepitaculo. *Seba* t. 45. n. 4.
8. Vipera caudiſona Americana; Rabelſchlang *Linckii* (*Scheuchz.* Ph. S. p. 1493. t. 738. f. 4.) Coluber Americanus venenatiſſimus, ſonorus, ad extremitatem ſtridulis nolis & crepitaculis verticillorum inſtar inſtructus.

* * *

(*bb*) Ecacoatl, i. e. Ventus, quod celeriter per ſaxa devolvitur, tardiore curſu per terreſtria & plana. D. *Tyſon* minorum dentium in inferiore mandibula utrinque in univerſum 20, in ſuperiore 16. obſervavit. Noxii dentes non maxillis infixi ut reliqui; *nec ore aperto diſcerni poſſunt*, cum ſub valida membrana ceu vagina reclinati latitent, quos pro lubitu animal ad vulnerandum erigere poteſt, prout felis ungues. In omnibus dentibus nocivis, præſertim majoribus, foramen ſatis amplum prope radicem detexit *Tyſon* & prope mucronem fiſſuram longiuſculam calami ſcriptorii crenæ inſtar ſectam; a fiſſura autem ad radicem manifeſte concavi dentes, ut gingivam leniter premendo venenum per cavum dentis prompte adſcendere & e fiſſura effluere conſpexerit *autor.* Folliculos venenoſum liquorem continentes & glandulas eum ſeparantes inquirere non potuit; provocans ad controverſiam inter D. *Charas* & D. *Redi* de liquore illo obortam. De hac controverſia vid. *Kämpfer* Faſc. III. p. 571. inprimis *Tranſ. Angl.* N°. 144. Add. *Scheuchz.* Ph. S. p. 983. t. 573. & infra *comment. noſtr. cc*). Ecacoatl.

§. VII.

C. Conſpicillaris. Cobras di Capello, *Luſ.* Garz. ab Horto. Brillſlang. *Belg.* Naja *Zeylan.* Vipera Indica Vittata, geſticulatrix, ad Cervicem conſpicillo inſignita, Serpens venenata Naja dicta; cujus tripudia & geſticulationes deſcripſit *Kämpf.* Am. p. 565. Serpens indicus coronatus diademate ſeu conſpicillo inſignitus, *Raj.* Syn. 330. Vipera piliata *quibusdam.* Serpens Indiæ Orient. forma faciem humanam ſub Cervice referens; *Vinc.* Cent. I. 6. Serpens facie anili, *Vinc.* Cent. I. 12. & *Elench.* tab. p. 24. (*cc*). Naja.
1. Vipera conſpicillaris ex regno Peru. *Sebæ* t. 85. n. 1. Ex rufo cinerea, albovariegata.
2. Vipera Naja Siamenſis cum Conſpicillo, *Sebæ* t. 89. n. 1.

CL. I. I. Capite Discreto—
G. I. 1. Vipera. ΚΥΝΟΔΟΝ.

n. 1. Dentes anteriores vix viſui patent, dum cute laxiore obteguntur.

3. Vipera Naja minor, *Sebæ* t. 89. n. 2.

4. Vipera coronata. Serpens coronatus diademate ſeu conſpicillo inſignitus, *Sebæ* t. 89. n. 3. Dentes acuti longi.

5. Vipera lepide circulata, *Sebæ* t. 89. n. 3. Ex cinereo dilute flava, annulis fusco nigris a capite ad caudam. Bini annuli latiores tres ſemper alios tenuiores intercipiunt.

6. Vipera Braſilienſis cum conſpicillo, cordis oculati formam habente *Seb.* t. 89. n. 4.

7. Vipera tripudia femina: Cobra de Capello, fœmella, ſine perſpicillo; ſeu tripudia, *Seba* t. 9. n. 2. Alia Peruviana ſine perſpicillo, t. 82. n. 2.

8. Vipera Malabarica *Seb.* t. 94. n. 1. Squamis albicantibus rufulo margine obumbratis; capite exiguo.

9. Vipera Naja capite felem domeſticum referente. Dentes gingivis profunde implantati, mas, *Sebæ* t. 97. n. 1. fœmina ſine perſpicillo. *ib.* n. 2.

10. Vipera Indica ex coloribus flavo, fusco, ſubalbido veluti marmorata, in collo gutturoſo e fusco nigricante alba macula nigro colore marginata, conſpicilli fere figura notata, *Linck.* apud *Scheuchz.* t. 749. f. 9. An vipera lepide circulata ſupra n. 5?

11. Vipera Ceilonica conſpicillo notata *Sebæ* t. 97. n. 3.

12. Vipera conſpicillaris altera ex Nova Hiſpania, *ib.* n. 4.

* * *

(*cc*) Torva & hominibus infenſiſſima beſtia, quæ mordendo exitiale virus inſtillat; nec ullum aliud Serpentum genus Indi nudipedes timent & cavent. Laceſſita hoc ſingulare habet, quod in utroque cervicis latere cutem inflare & in orbem planum ad inſtar alæ vel vittæ extendere ſoleat. In duellum igitur ubi prorumpit, erecto capite inſurgens alas iracundiæ indices circa caput ſuperbe extendit, & apertis faucibus caninorum dentium monſtrans lethiferam aciem in hoſtem, ni caute repulſa, mira celeritate involat. Nihilominus tamen circulatores tripudia cum hisce viperis inſtituunt. Vidit *Kämpferus* aſſuefactionis rationem: eſt enim hoc genus Anguium ex omnibus ut maxime venenatum, ita & prudentiſſimum, ac maxime docile. Prius omni toxico Viperas exuunt, ut innocenter a ſe tractari queant. Virus omne quod habet ſer-

I. Capite Discreto— CL. I. G. I.

1. Vipera. ΚΥΝΟΔΟΝ.

ſerpens, in gingiva ſuperiore habet, & non aliud eſt quam ſalivarum humor, qui ex capite deponitur in illam gingivæ partem, quæ dentibus caninis intra oris cavum accumbit (comm. *w*). Ut hanc ſalivam eliciant, viperis irritatis pannum vel quidquid aliud poroſum ac molle objiciunt; quod ipſum aliquoties mordicus a vipera apprehenſum omnem e gingivis ſalivam imbibit. Reliqua apud *Autorem.*

§. VIII.

II. Dentibus pectinatis, (*dd*), ΙΧΘΥΟΔΟΝ. ΙΧΘΥΟΔΟΥΣ, Lucii Piſcis vel Crocodili ſimilibus.

1. Vipera aquatica; The Water-Viper. Vipère d'Eau, *Catesby* t. 43. Caput dorſumque dilute fuſca; venter & latera albis tæniis nigriſque, amplis, ſuper luteo variegata; cauda in exitu cornea; vertice elato; roſtro ſatis producto; oculis fuſcis; lingua carnei coloris. Maxillæ innumeris denticulis apprehenſoriis ſcatent. De caninis auctor nullam mentionem fecit; nec in ore patulo tales picti apparent (*ee*).

2. Vipera aquatica Surinamenſis; dorſo cæruleo-nigro; ventre albo, nigro quoque colore tæniato & ſtriato. *Linckii & Scheuchz.* p. 1179. t. 628. f. Niger Draco *Nic.* Aſpis Chelidonia *Aëtii;* Aſpis nigro cæruleoque colore *Æliani.* Aſpis nigra *Pauſ.* in Bœot. Hirundo ſerpens, ſeu Aſpis Chelidonias, *Avic.* Corallinus Surinamenſis *Vinc.* Muſ. Cent. 3. n. 100. Dipſas, Durſtſchlang; Prester, Brandſchlang, *Kolb.* p. 213. Serpens in rupibus plerumque niger. *Ol. m.* Niger Draco. Aspis Chelidonia. Prester.

3. Vipera rictu canino; Tetzauhcoatl, ſive Serpens rariſſima ex nova Hiſpania, *Sebæ* t. 80. n. 1. fortibus dentibus apprehenſoriis; coloris ſpadicei, nigricante variegatione & textilibus ſcutulis; in ventre maculis luteis. Colubro Asmodæo forma & pictura ſimilis. Tetzauhcoatl.

4. Vipera labiis ſquamatis; ſquamis inſignibus extuberantibus dilute rubicundis, fimbriatis. Serpens Bojobi Ceilonica bucculenta, *Sebæ* t. 81. Auctor ſcripſit: aurantii coloris, ſed viridem pinxit anguem. Bojobi.

5. Vipera Thalaſſina. Bojobi altera. Serpens Bojobi, Braſi- ——

CL. I. G. I. I. Capite Discreto — 1. Vipera. II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ.

ſilienſis, Tetrauchoatl Tleoa. *Luſit.* Cobra verde *Seba* t. 96. n. 2. Lingua ſubruſa; in aliis acuminata, nigricans. Rictus dentibus longis apprehenſoriis ſcatet. Tleoa i. e. Serpens ignea, (*ff*).

Tleoa.

Boiguatrara.

6. Vipera picta; Serpens Boiguatrara dicta, Amboinenſis, *Seba* t. 82. n. 1. ex ſaturate-viridi, cyaneo & thalaſſino picta. Grato modulamine aviculas allicere dicitur.

Pimberah.

7. Vipera guloſa; dentibus haud quidem longis, at arcte ad ſe invicem ſerratis appoſitis; limbo oris lato; ſquamæ dilute ruſulæ, grandibus maculis atro-fuſcis, intercedentibus grandiuſculis, triangularibus. Serpens Ceilonica, maxima, Pimberah dicta, *Sebæ* t. 91.; in tantam excreſcit magnitudinem & craſſitiem, ut capreolos cervosque devoret; (*gg*).

Tamacuilla.

8. Vipera oculea; Mexicana, femina. Tamacuilla Huilia, *Sebæ* t. 98. circularibus & angularibus annulis tanquam oculis picta. Rictu ampliſſimo; mandibulæ longis, acutis, & introrſum recurvatis dentibus ſupra infraque munitæ. Conf. *Fernand.* Hiſt. rept. novæ Hiſp.

Manballa.

9. Vipera, capite lato tenui; oculis inſignibus coruſcis; rictu ſupra & infra longis dentibus ſcatente. Anguis venuſtus. Serpens Ceilonica ſpadicea; Manballa dicta. Caput haud abſimile capiti canis venatici, *Sebæ* t. 99. n. 1. (*hh*).

10. Vipera ſpecioſa e regione Guaira (*) Braſilienſis. Ore ſupra & infra longis introrſum reflexis dentibus armato. *Seba* t. 99. n. 2.

Regina Serpentum.

(*) Ibi Regina Serpentum habita; coloribus & mirificis picturæ varietatibus illuſtris.

Imperator.

11. Vipera divinatrix & imperatrix regni Mexicani (*). Imperator de Quadalajara Mexicanus, *Sebæ* t. 10. n. 1.

(*) Singulari ſibilo aut ſonitu ſe diſtinguens. Habitus principis hujus anguis magnificus eſt; os ſupra & infra acuminatis obſeſſum dentibus.

Potonga.

12. Vipera mitis & tractabilis, blanda, Ceilonica, Potonga dicta; maximam partem avibus veſcens, rictu licet ſupra & infra dentibus referto. Prodigioſis maculis inſignis. *Seba* t. 101.

13. Vi-

I. Capite Discreto— *Cl. I.*
1. Vipera. ii. ΙΧΘΥΟΔΟΝ. G. I.

13. Vipera floſculoſa, a pictura; unde ipſi nomen: Jacua-Acanga; Braſilienſis *Sebæ* t. 102. *Luſit.* Serpens Phyticus; *Belgis:* venatrix; quia curſu velox (*). Rictus fimbriatus aduncis ſupra & infra dentibus; lingua rubella. Jacua Acanga.

(*) Inſtar canis odoriſequi: unde ipſam proſequentem effugere vix licet, ſed ſatius eſt obviam blanditiis excipere, oblataque eſca demulcere: inſolitus undequaque in hoc angue ſeſe offert apparatus picturæ.

14. Vipera Argus; Arabica. *Luſit.* Cobra de Coral (*ii*), *Braſ.* Ibiboboca, & Boiguacu dicta, alias Argus, *Seba.* t. 103. n. 1. rictum obſident craſſi groſſique dentes; Totus venter albus & ſplendens (*). Morſus venenatiſſimus dicitur, (*kk*). Argus Ibiboboca.

(*) Vid. infra Vipera 20. Dicitur & Cobra de Verdo, quia eleganter picta, miræque eſt pulchritudinis; circularibus ocellis per integram pellem; prægrandes feras invadere, obtortu ſtrangulare & occiſas deglutire audet. De caſis, quas ſtruit vid. *Piſo* L. 4. & *Nieremb.* 12. c. 43. *Rajus* ſaltim duos pedes longam & pollicem craſſam ſcribit, cum tamen apud *Sebam* multo longior ſit & craſſior. Aſt plures angues apud auctores audiunt Cobræ de Coral. Nec *Raj* nec *Sebæ* Argus prægrandes feras deglutirent.

15. Vipera, Rex Serpentum Orientalis. Longitudine quinque Cubitorum. In capite crux inſcripta; verſus ſuperiora haſta convergens. Os acutis & uncinatis dentibus ſeptum. Lamanda, ex Java, rariſſima. *Seba* t. 104. Rex Orient. Lamanda.

16. Vipera, cauda in exitu oſſe cuſpidata; oculis inſignibus. Coluber Ceilonicus, longiſſimus, pernicioſus, torvus, Ammodites dictus, *Sebæ* t. 76. n. 1. Maxillæ oris patuli plurimos emittunt dentes valde acutos. Ammodites.

17. Vipera Ana Candaja *Raji* p. 332. Serpens indica Bubalina Ana Candaja Ceilonenſibus, i. e. Bubalorum membra (*) conterens; *Sebæ* t. 83. n. 1. Ana Candaja. Bubalina.

(*) Prægrandem Bubalum adeo circumvolvere, vincire & comprimere poteſt, ut ſtrangulatus quaſi & ſuffocatus procumbat, cujus illa dein exſucto ſanguine ſitim reſtinguit.

CL. I. G. I. I. Capite Discreto—
I. Vipera. II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ.

Boyuna. 18. Vipera Boyuna; Anguis niger, diademate quodam ſuper album caput, *Sebæ* t. 83. n. 2. (*).

(*) Gracilis & longa gravemque de ſe odorem ſpargens, inſtar vulpecularum, *Raj.* p. 329. An Aſpis Angolenſis in dorſo fuſca, in ventre cœruleo alba, capite a fuſco & albo vario, *Linckii*, *Scheuchz.* p. 1179. t. 628. C? Serpens Americana *Vinc.* Cent. II. 25. Vipera Surinamenſis, Cent. II. 30?

19. Vipera Iſebequenſis ſublutea, capite craſſiore, ſuperne veluti tuberculoſo, inferne reticulato, ſtriis transverſo ſitu poſitis & areolis albidis nigro colore marginatis, etiam transverſis notata. Serpens callum in fronte geſtans; Aspidem veterum putat *Bellon. Raj.* 288. Aſpis ptyades, *Aët. Scheuchz.* p. 1179. t. 628. E.

20. Vipera fluviatilis Surinamenſis, variis characteribus orientalibus inſcripta. *Raj.* 332. Vipera Americana annulis & characteribus Arabicis ex albo & nigro variis. *Scheuchz.* p. 1283. t. 647. n. 2. vid. ſupra Viperam 14.

21. Vipera Dipſas Surinamenſis, capite ex nigro, fuſco & albo vario; diademate ex punctis albis; collo ſuperne purpureo fuſco, ad latera albo. *Scheuch.* p. 1296. t. 654. n. 5. Serpens Amer. *longus*, capite latiore, cauda tenui & longa, *Vinc.* III. 82. IV. 13. 56. Cum tamen Dipſas eſſe debeat corpore brevi.

22. Vipera Surinam. coloris luridi, capite maculato, maculis toto corpore fuſco-nigricantibus tum rhomboidalibus, tum ſubrotundis, caudatis, paſſim medio albis. *Scheuchz.* p. 1312. t. 661. n. 9.

* * *

(*dd*) Quatenus *dentes* vel ex deſcriptionibus vel ex picturis determinare licuit; vid. *Seba* t. 107. n. 8.

(*ee*) Me judice, Viperis aquaticis canini dentes ſuperflui forent, quod pro perſequenda in fluido præda magis indigeant dentibus apprehenſoriis bene radicatis, quales habent omnes piſces dentati, quam pro ſumenda vindicta dentibus anterioribus caninis, mobilibus & venenum effundentibus.

(*ff*) *Raj.* Syn. coloris porracei & pulchre micantis. Nemini nocet, niſi irritanti, morſusque tunc venenatus eſt & exitialis.

(*gg*) An

I. Capite Discreto— *CL. I.* G. I.

I. Vipera. II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ.

(*gg*) An Vipera Ἰχθυόδους 17? vid. *Cleyerus* E. N. C. G. An. XII. Obſerv. 7. de Serpente magno Urobubulum deglutiente; e cujus ventriculo extractum vidit *autor* cervum mediæ ætatis integrum cum omnibus partibus; ex alterius ſylveſtrem caprum magnis præditum cornibus; e tertii hyſtricem cum aculeis. Captum animal a Serpente cauda & reliquo corpore circumligatur, atque adeo ſtricte vincitur, ut vel ipſa in corpore animalis oſſa frangantur & comminuantur. Vide *ibidem* quoque hiſtoriam Urobubuli deglutiti & deglutitionis modum. Conferatur ſerpens corallina Amboinenſis, quæ adnititur lacertum ſe ipſa vix minorem valide ſugendo deglutire apud *Sebam* t. 17. n. 1. vid. Saml. aller Reiſen IX. B. p. 300. von einer überaus groſſen Schlange Yacu Mama, mutter des Waſſers genandt in der Provintz Quito. Yacu Mama.

(*hh*) Manbatta; non capite canino, ſed quod canum more prætereuntes invadat; *Rajus*.

(*ii*) Corallen Schlang. Saml. aller Reiſen IX. B. p. 49. ordentlich 4. bis 5. ſchuh lang/ und einen zoll dick; die abwechſlenden gelbe und grüne farben/ wo zu noch ein ſehr lebhafftes und feines karmelin-roht kommt/ geben ihr ein ſehr ſchönes anſehen.

(*kk*) Anfangs ſchwillet das gebiſſene auf; unmittelbar drauf dringt das geblüt durch alle werckzeuge der ſinnen hervor; dabey zerreiſſen auch die häute der Adern an den Finger-kuppen. In ſehr kurtzer zeit muß der Menſch davon ſterben; *ibid.*

§. IX.

GENUS II.

II. Coluber (*ll*). Dentibus acicularibus; umbroſis vel occultis. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

* * *

(*ll*) Vid. (comm. *s*). Priſci differentiam Colubri & Serpentis ponebant in eo, quod Angues domeſtici & innocui ipſis audirent Colubri, Angues autem privative dicerentur Serpentes. Sic Anguis Æſculapius *Coluber* dicitur, quod innocuus & beneficus eſt. In Italia, teſtante Rajo, tam familiariter cum hominibus vivit, ut etiam in lectis inveniatur: quamvis tamen adeo mitis & placidus ſit, irritatus interdum mordet, quum maxillæ utrinque dentibus multis valde acutis armantur. Ejusmodi angues in *Lithuania* Boruſſorum multoties obſervavi cum pueris ruſticis, quaſi ad prandium invitati eſſent, ex mulctris la-

CL. I. I. CAPITE DISCRETO —
G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

lacticinia bibere, interdum conclamantibus pueris cochlearia invertere de fundo bibentes, nec dum ſatiatos. Conf. hiſtoria apud *Sulpic.* Dial. 1. c. 5. a J. J. *Scheuchzero* Phyſ. S. recenſita. *Ælianus* lib. 17. c. 5. ex *Plutarcho* refert: Serpentes quondam adeo manſuetos fuiſſe redditos, ut absque noxa cum iis luſerint infantes, & digitis crepitantibus prolexerint ex latibulis. *Lucanus* de Pſyllis:

—— *Pignora gentis*
Pſyllus *habet, ſi quis tactos non horruit angues,*
Si quis donatis luſit ſerpentibus infans.

Et teſte *Vincentio le Blanc* P. II. c. 23. In montibus Segelmeſſæ vicinis familiariſſime tractant ſerpentes Africani pueri ludendo cum eis. *Labat* Voy. de l'Amer. I. p. 428. „ Les Serpens & les *Couleuvres* leur „ font une guerre continuelle auſſi bien qu'aux Rats & aux Piloris. E„ tant un jour dans le bois, une *Couleuvre:* pourſuivoit une Grenouil„ le, qui la prit à ſix ou ſept pas de nous. Je n'eus garde de tirer „ ſur la *Couleuvre:* outre qu'elle n'a point de venin, elle eſt *ennemie* du „ *Serpent*, lui fait la guerre, & le mange, *& pour cette raiſon* on ne lui „ fait jamais de mal. Les *Couleuvres* ſont mechantes, quand on leur „ jette des pierres, & qu'on leur fait manquer les animaux, qu'elles „ pourſuivent. p. 430. *Coluber*, cujus mentionem fecit auctor, longitudine fuit circiter 10'. Qua vero ratione *Coluber* cum *Serpente* duellum ineat, vid. *Labat* ib. p. 431. Quem deſcripſit, *caput* habuit elongatum & rotundatum prout *anguilla*, quum *Serpentes* habeant caput depreſſum & fere triangulare; quæ differentiarum notæ mihi vix ſufficere videntur. In inſula *Dominique* Serpentis ſpecies obſervavit *Labatus*, quæ veneno carent, CYNOCEPHALI (*têtes de Chien*) nominati, quod ſatis craſſum & breve caput habent. Ex *Luciano* apparet Serpentes *Æſculapios* & *Dracones* vocatos PELLÆI, romanisque anguibus, CERVONI dictis, non abſimiles, benignis & innocuis, quos, teſtante *Jo. Fabro Lynceo*, Romanæ feminæ ſæpe in ſinu, aliqui in lecto fovent, plurimi etiam eorum carnibus non aliter, ac ſi anguillæ eſſent, veſcuntur. Quod ſupra de anguibus Lithuanicis commentatus ſum, id idem *Faber* Anim. novæ Hiſp. p. 805. comprobat, qui cum ruſticorum infantibus multoties in cunis reperti, cum his panem lacti intritum etiam ex eadem communi patina comederint, nec hos unquam offenderint, domosque illas valde reputatas ab incolis fortunatas fuiſſe, in quibus hi Serpentes oberraverint. Et *Olaus M.* l. 21. c. 30. „ Sunt etiam domeſtici ſerpentes, ut Penates in Aquilonis extra pla„ gam reputati, qui lacte vaccino vel ovino nutriti cum infantibus „ ſub tectis ludunt, & plerumque in cunis ut fidi cuſtodes dormire vi„ den-

[Margin: CYNOCEPHALI. — CERVONI.]

I. CAPITE DISCRETO— CL. I.
II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

„ dentur." Non raro autem COLUBRI vocabulum pro quovis ſerpente ſumitur. Aliqui aquaticum Anguem, alii terreſtrem Serpentem mala gramina paſtum, alii parvum, alii ingentem, alii brevem, alii longum dicunt. Hæc lis adhuc inter graviſſimos auctores pendet, quam decidere non eſt noſtri fori. Quisnam Sagittarius artis ſuæ tam peritus eſt, inquit *Demoſthenes*, ut non aliquando erret a ſcopo? Nominabimus omnes Angues COLUBROS, de quibus ſupra (*comm. s*).

§. X.

Sint COLUBRI mites vel maligni. Sint magni vel minores; modo ſint dentati; denticulis acutiſſimis; ſive evidentibus, ſive umbroſis & in gingivis latitantibus.

1. COLUBER Peruvianus. Serpens Peruviana elegantiſſima & rara (*). *Sebæ* t. 21. n. 1. Superna corporis pars albis nigrisque maculis, marmoris in modum, variegata; circa latera miſcela rufulæ flavedinis, ventre dilute rubescente.

(*) Parvi quidem & numeroſi utrique maxillæ inſident denticuli; nec tamen malignioris indolis eſt, gliribus quippe muribus, locuſtis & ſcarabæis veſcens.

2. COLUBER gliripeta. Ratzen-fanger. Serpens Ammodites (*mm*) Surinamenſis. *Sebæ* t. 78. n. 5. A Nigritis in ædibus nutritur lacte & aliis ferculis; veſtis elegantior, quam quæ deſcribi queat. conf. *Sebam* p. 58. t. 36. & t. 62.

3. COLUBER APACHYKOATL dictus. *Seba* t. 20. n. 1. Sub tecto cum hominibus commoratur gliripeta; muribusque avibus & ſcarabæis victitans. APACHYKOATL.

4. COLUBER teſtudinatus; teſtudinis inſtar maculatus. Serpens teſtudinata, Americana, murium inſidiator. *Sebæ* t. 29. n. 1.

5. COLUBER DE COROWALA, maculis flammeis notatus. *Sebæ* t. 45. n. 1. Nemini nocens; muſcas, ſcarabæos, aucupans. DE COROWALA.

6. COLUBER Ammodites verus, veterum; purpureo fuſcus; dilute griſeo opere catenulato per dorſum ad uſque acutæ caudæ apicem variegatus, maculis teſſulatis. Caput AMMODITES verus.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

put inſolito artificio pictum; minutis brevibusque dentibus. Vipera Ammodites amœniſſima. *Sebæ* t. 50. n. 1. Morſu haud quaquam lædit.

HIKKANELLA. 7. COLUBER HIKKANELLA, domeſticus. Serpens Americana. *Sebæ* t. 75. n. 2. Felium domeſticorum munere fungens.

MOCULO. 8. COLUBER, aranearum inſectator. Serpens de MOCULO Americana. Innoxia in ædes admiſſa. *Seba* t. 75. n. 3.

ASMODÆUS. 9. COLUBER ASMODÆUS. Serpens Japanicus, incomparabilis. ASMODÆUS Princeps dictus. *Seba* t. 79. n. 1. Capite oblongo; fronte lemniſcata nigra ſupra cervicem inſtar marmoris variegatus. Non adſcribitur ipſi indoles maligna.

10. COLUBER lemniscatus. Serpens Ceylanica; lemniscis latis. Innoxia. *Seba* t. 76. n. 3.

11. COLUBER MYOPHAGUS, Ceylonicus; quod muribus inſidiatur. *Sebæ* t. 8. n. 1.

12. COLUBER, Erucarum inſidiator, Africanus; ſetoſas erucas glabris præferens. *Seba* t. 9. n. 3.

13. COLUBER MEXICANUS. Serpens corallina Amboinenſis. *Sebæ* t. 30. n. 1. Cauda brevis a parte corporis poſtica diſtincte & ſeparatim protenditur. Squamæ inſignes

BITIN. in medio corpore exſtantes. BITIN veterum (*nn*). Dentibus in parte oris antica caret; qui tamen exigui uncorumque ad inſtar incurvati poſteriora obſident. Lacertula ſerpenti absque ulla reſiſtentia ſeſe tradit (*oo*).

COYUTA. 14. COLUBER COYUTA. Vipera Coyuta Braſilienſis, capite oblongo, amplo rictu; ore lato fimbriato. *Seba* t. 16. n. 2.

15. COLUBER ſonum edens. Anguis Surinamenſis ſonum edens. *Sebæ* t. 59. n. 2. Rictu diluta flavedine fimbriato plurimos recondit dentes acutiſſimos, & ore crepans appropinquantes quaſi monet, ut recedant. Capite cinereo; corpus griſeum lati annuli ex rufo lutei circulant. Ventre dilute flavo, punctis rufis vario.

17. COLUBER, Phrygius catenatus. Serpens catenata ex nova Hiſpania. *Sebæ* t. 60. n. 1. Quaſi acu Phrygia dorſum

ſum ſaturatè cæruleis tæniis albisque lineis pictum; imus quoque venter dilute cinereo griſeus, cæruleis diſtinctus catenulis; quo artificio & caput ſuperbit. Os fimbriatum acutis ſcatet dentibus; oculis protuberantibus. Fertur, canoram ſuavemque habere vocem.

17. COLUBER IBIBOBOCA, Braſilienſis major, ſeu Cobra de Coral. *Sebæ* t. 71. n. 1. Ex fuſco rubra; ad ventris latera dilutius rubeſcens, ventre albicante; capite exiguo; os minutis dentibus plenum; frons parvis ſcutata ſquamulis dilute rubentibus. Braſilienſibus eſt BOGUACU i.e. magna (*pp*). Comeditur & inter delicias habetur; veneno haud noxius aliorum ſui generis ad inſtar; nec malignus (*). *vide &* t. 20. n. 2. IBIBOBOCA.

(*) *Ibibobocæ* eximia nitent pulchritudine.

* * *

(*mm*) *Ammodytes* modo *Vipera* dicitur (*vipera* Echis 31), modo ſerpens innocentiſſima audit (comm. z).

(*nn*) *Jonſt.* vult BITIN eſſe ſerpentem aſpectu horrendam, nigris albis rubriſque punctis variegatam; capite vitulino, fronte lata, ad oculos uſque lucidos nigros annulo viridi circumdatam. Hactenus, inquit *Seba*, deſcriptio ejus veritati convenit. Non eſt VIPERA BITIN Κυνοδὲς 14. 15.

(*oo*) Plures angues, & inter illos VIPERAM CAUDISONAM aviculas, lacertas, ranas, mures & glires, non quidem magica arte faſcinare, ut ſponte ſeſe in prædam offerant, communis auctorum veterum & recentiorum fert relatio· Forte fragrans anguium, quem ſpirant, odor, ſive ſuavis ſive fœtidus, talibus animalculis vertiginem inducit, ut quaſi crapula correpta non animadvertant lapſare in rictus hoſtium, ſeque morti obtrudere, quam omnia animalia natura averſantur.

(*pp*) *Rajo*, *Margravio* & *Piſoni* IBIBOBOCA, COBRA de CORAL anguis eſt virulentiſſimus, tardeque ſe promovens. Sic auctores nomina confundunt cum virtutibus anguium, & virtutes cum nominibus, amictu corporis circumventi.

§. XI.

18. COLUBER ACONTIAS. Serpens CENCHRIAS ſeu ACONTIAS, item JACULUS Amboinenſis, *Sebæ* t. 72. n. 1. ACONTIAS. CENCHRIAS. JACULUS.

CL. I. I. Capite Discreto—

G. II. II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

n. 1. Dorſum per ſquamas reticulatas ſaturate rubens; ad ventris latera dilute viridis; caput mediocre protuberantibus lividisque oculis; minutos habens dentes, caudam longam acuminatam (*qq*).

19. Coluber Pſeudo-Acontias. Serpens Acontias, ex novæ Hiſpaniæ inſulis ad Ventum. *Seba* t. 78. n. 3. Reticulatus ex rufo luteus, funiculo luteo a capite ad finem caudæ decurrente. Capitis ſquamæ luteæ, ex rubro guttatæ; ventre ex rufo flaveſcente.

20. Coluber jaculi ſpecies. Serpens Indica jaculi ſpecies, tenuis & longa, ex albo & nigro ſupra dorſum maculata. *Seba* t. 62. n. 1.

21. Coluber, Jaculus formoſiſſimus. *Seba* t. 7. n. 1. Exclamat autor: Exemplar immenſi in ordinandis coloribus picturæque elegantia artificii, quo beſtiarum abjectiſſimam inſignivit ſummus ille & ſapientiſſimus rerum Conditor, excitaturus humanas mentes, hiſce (proh dolor!) plerumque parum intentas, ſacrum ad ſtuporem gloriamque nominis ſui amplificandam.

22. Coluber Ibiboboca; Braſilienſis; Serpens perelegans. *Sebæ* t. 6. n. 1. *Innocua*, formicas venatur. An *edentula?*

Æscula-pius. 23. Coluber Æsculapius; latiusculis faſciis atrofuſcis. Serpentis Æſculapii ſpecies. *Sebæ* t. 18. n. 4.

Cen-chrus. 24. Coluber Cenchrus ſ. Acontias. Serpens Cenchrus vel *Serenus*. *Sebæ* t. 42. n. 2. Κέγχρος. *Raji* p. 289. Per dorſum lata tænia dilute cæruleſcens nigrisque punctis interſtincta; in capite inſignes ſquamæ candicantes. Cochleas inſectatur, lumbricos, aliaque inſecta.

25. Coluber Cenchrus, Babilonicus; quadratis & diſtinctis areolis. *Seba* t. 52. n. 3.

Æſcula-pius ve-rus. 26. Coluber Æsculapius *verus* (*rr*). Anguis Æſculapii ex Panama. *Sebæ* t. 54. n. 2. Supra cæruleo Indici quaſi pigmenti colore, ventrem verſus, paulo dilutiore ſuffectus. vid. *Spicilegium* Linckii n. 25.

27. Coluber Æſculapius maximus, Orientalis. *Sebæ* t. 86. n. 1. cauda obtuſa. Alios vid. *tab.* 51. & *tab.* 52.

I. Capite Discreto— *Cl. I.*
II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

* * *

(*qq*) *Aëtius* Jaculum ſive Acontiam a Cenchro non diſtinxiſſe videtur. Dicitur *Acontias* ab Ακων, jaculo ſive ſpiculo, cujus inſtar in homines & beſtias irruit. *Aliis:* Serpens volans. *Gesneri* Acontias non eſt veterum Jaculus; apud quem vide hiſtoriam ruſtici & Serpentis, inſtar vibrati jaculi per ſpatium circiter 16 pedum proſilientis. Variæ ſunt eorum differentiæ. Acontias *duas* vide apud *Aldrovandum.* Serpens Sipho (Spuit-Slang). Auctor pro ſynonymo habet Cenchrias: Cenchrus vero, Cenchris & Cenchrines nomen a Κεγχρ⊙, *ſemine panico* vel *milii*; quod quibusdam notis ad inſtar milii exornatus; aut quia tempore tantum milii apparet, aut florente milio, ſecundum *Aëtium*; ſecundum *Avicennam* & *Olaum M.* quod a citrino colore milii denominetur. Propter longitudinem corporis duorum cubitorum flectendo iter tardius movetur,

Semper recto lapſurus tramite Cenchris; Lucan.

& Nicander

Prolixum invenies inamabile Cenchrida monſtrum
Quam variis pictam ſquamis dixere Leonem.

Forte inſtar *pellis* Leonis lybici. Serpens miliaris *Grevini.* Inveniuntur in Ægypto, Libya, & in inſulis nonnullis maris mediterranei. vid. *Wottonum* fol. 101. a.

(*rr*) A veteribus Æſculapio, ſanitatis largitori, conſecratus; quum innocuus ſit & benignæ indolis; maxillis craſſis, ſupra & infra denticulatis, dentibus retrorſum inclinatis, valde acutis, gliribus, muribus, aviculis veſcens; unde eſt, quod per excellentiam diceretur Anguis, quaſi ſolus ſit inter ſerpentes *innocuus* & *benignus.* Serpens Pareas, παρεια, quod maxillas habeat quodammodo tumidas, in quibus utrinque hærent multi valde acuti denticuli latitantes. Nemo unquam ab illis niſi irritatis læditur, mordendo tamen nihil nocent. *Nicander* omnes angues *innocuos*, etſi dentatos, Elopes vocat. In regno Peruviano dari traditur immanes ſerpentes, ſed manſuetas. Figuras Æſculapii ejusque ſceleton vid. apud *Aldrovandum.* Elops.

§. XII.

28. Coluber Serenus. Serpens Sicula, Serena dicta, maculata; mas & femina. *Seba* t. 5. n. 1. 2. Serena.

29. Coluber Æſculapii ſimilis, Braſilienſis; mas & femina. *Seba* t. 66. n. 3. 4. Παρεια, Æſculapii ſpecies. Serpens Braſilienſis verſicolor; concinna capitis pictura. *Seba* t. 42. n. 1.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

30. COLUBER vulgaris Americanus, *Seba* t. 42. n. 6. ore hiulco; in quo denticuli utriusque maxillæ expoſiti.

Vulgaris. 31. COLUBER vulgaris, Germanicus; *Seba* t. 47. n. 1. dentibus minutis.

32. COLUBER Italicus, montanus. Serpens Italica ex montibus Patavinis. *Seba* t. 48. n. 1. Montanæ quoad colores pluribus varietatibus gaudent præ reliquis; nulla cyſtis venenata, prout opinantur *Plinius*, *Geſnerus*, & alii.

33. COLUBER Armenius. Serpens Armenia mire verſicolor, *Sebæ* t. 51. n. 1.

34. COLUBER refrigerans, mitis. Anguis bicolor, Malabaricus. *Seba* t. 54. n. 1. Domicellæ ejus conſpectu non ſolum delectantur, ſed & in refrigerium ſinui ſuo, æſtuante cœlo, applicant.

35. COLUBER Hiſpalenſis; frontem præ ſe ferens venuſtiſſimam. *Seba* t. 56. n. 2.

36. COLUBER jaſpidizans, ex Guadelupia. *Seba* t. 68. n. 2.

HÆMACHATES. 37. COLUBER hæmachates ex Hyrcania, Perſiæ regione. Serpens Aſiatica HÆMACHATES dicta; *Seba* t. 58. n. 1. picturam Achatæ Orientalis referens, & roſaceos floſculos.

38. COLUBER Hæmachates Japanicus. *Sebæ* t. 58. n. 3. Dicitur malignus.

39. COLUBER erucarius; erucis victitans. Serpens erucaria Surinamenſis. *Sebæ* t. 64. n. 3. Amboinenſis; Serpens cinereo lutea in ſpiram ſe colligens. *Seba* t. 65. n. 2. Dentes admodum minuti.

FLOSCULUS. 40. COLUBER FLOSCULUS dictus; Surinamenſis; mas & femina. *Seba* t. 67. n. 1. 2. Dentes minuti ſerratim diſpoſiti.

41. COLUBRI minuſculi: Flavus, Corallinus, Amboinenſis. *Seba* t. 27. n. 3. 4. 5.

§. XIII.

42. COLUBER textilis; Serpens Braſilienſis, *Seba* t. 67. n. 3. nigro-rubro, albo & dilute flavo, flammarum in modum intertextis coloribus; maculis rufis majuſculis. Oculis igneis; dentibus minutis.

43. Co-

I. Capite Discreto— CL. I.

II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. I.

43. Coluber corallinus, Sinenſis. *Seba* t. 1. n. 8.

44. Coluber corallinus, Zeylanicus; mas & femina. *Seba* t. 1. n. 34.

45. Coluber Xequipiles; Serpens Americana lemniscata. *Seba* t. 1. n. 9. Xequipiles.

46. Coluber, Anguiculus Americanus eleganter variegatus *Seba* t. 2. n. 8.

47. Colubri bini, Cobellas, Americani. *Seba* t. 2. n. 5. 6.

48. Coluber Dipſas cœruleus Americanus. *Seba* t. 3. n. 2.

49. Coluber, Serpentula gracilis longa, Guineenſis. *Seba* t. 2. n. 7.

50. Coluber Batavus; Serpens communis, *Seba* t. 4. n. 1.

51. Coluber Sega, Africanus, mas & femina. *Seba* t. 5. n. 3. 4. Sega.

52. Coluber Chauquarona *Luſit.* Serpens lemniscata, *Seba* t. 9. n. 1. 2. mas & femella; lemniscis rubicundis, & dilute flavis. Chauquarona.

53. Coluber Duberria. Hydra Ceylanica Cingalenſium. *Seba* t. 1. n. 6. Duberria.

54. Coluber ex regno Zenega. *Seba* t. 6. n. 2. Leviter ex albido flaveſcens, maculis majoribus hinc inde faſciis & lituris fuſcis. *Seba* t. 6. n. 2.

55. Coluber ſuper albo, fuſcis maculis, faſciis rufis; Americanus. *Seba* t. 6. n. 3.

56. Coluber Xaxalhua; maculis binis corniculatis in capite; unde nonnulli Cerasten (*ss*) ſalutant; Mexicanus, mas & femina, *Seba* t. 77. n. 4. 5. Os rotundum & latum; per naſum protenduntur gemini annuli. Dentes primo intuitu deeſſe credas, cum admodum profunde immergantur maxillis & minutiſſimi ſint; ore tenui & anguſto; teſticuli maris in icone. vid. t. 63. n. 2. Xaxalhua.

57. Coluber Tlehua; flammatim pictus, Tlehua ſ. igneus, perpulcher ex nova Hiſpania, *Seba* t. 84. n. 1. maculis per dorſum ſpadiceis, inter ſe concatenatis; ſquamis dorſi viridibus; venter flavedine diluta tinctus, lituris rubris; dentes minuti; oculi grandes; veſcitur gliribus aliisque animalculis (*tt*). Tlehua.

58. Co-

Cl. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

BOITIAPO. Cobra de Sipo.

58. COLUBER ſpinoſus. Serpens BOITIAPO, ſeu Cobra de Sipo, Braſilienſis, ſpinoſa. *Seba* t. 87. n. 1. Dorſi ſpina a capite ad acutæ caudæ finem longiuſculis & cuſpidatis aculeis horret. In capite ſquamæ ſcutiformes. Rictum minuti dentes plurimi occupant.

59. COLUBER, Aſpis Ægyptiaca (*uu*) permagna, *Seba* t. 88. n. 1. annulis ovalibus ſaturate fuſcis & minoribus circularibus pictus, litura dilute lutea. Maxilla ſuperior minutis dentibus, ſerræ in modum, exaſperatur.

60. COLUBER rubicundus. Aſpis Ceylonica rubra, *Sebæ* t. 88. n. 2. nigris circularibus per dorſum, per latera angularibus maculis diſtinctus.

61. COLUBER coronatus. Serpens ex inſula Tojuqua, coronata. *Sebæ* t. 105. n. 4. Ex nigro & albo variegatus. Collum albicante macula ſcutiformi, in qua corona nigricans, & conſpicilli locum tenens (*ww*).

* * *

(*ss*) Caraſtes, ἀπὸ τοῦ κέρατος, a cornu, quod duas in fronte eminentias habet. *Ariſtoteles* Ceraſten nominavit Colubrum Thebanum; *Nicander* videtur duo genera conſtituere:

—— —— *ſed quatuor aut duo profert*
Cornua, cum mutila videatur vipera fronte.

Alb. M. Ceraſten & Ceraſtelem habet, tanquam diverſas ſpecies. *Leonicenus* unicam eſſe manifeſto oſtendit. *Fauconeri* tres Cairo allatas ſerpentes, *Geſnerus* Ceraſtes fuiſſe cenſuit (vid. *Fauconeri* epiſtolam). Cornicula duo brevia non carnea, ſed vere cornea dicuntur. *Solinus* quatuor; *Albertus* octo eſſe cornua; ſed *Bellonius* Ceraſtes habere bina tubercula inſtar granorum hordei ſupra oculos, gemina minuta cornua imitantia, ſcribunt. Patria Africa dicitur. Idem *Bellonius* dentes viperinis ſimiles dixit, ſimilique ordine diſpoſitos; ergo XAXALHUA non eſt *Ceraſtes;* vide deſcriptionem: inter omnia ſerpentum genera diutiſſime ſitim tolerat; teſte eodem *Bellonio.* vide infra. ANODONTES.

(*tt*) Vipera flammea Κυνάδες 14. Vipera Bitin plane alia eſt, non de genere COLUBRI.

(*uu*) De Aſpide. vid. ſupra *comment* (*x*).

(*ww*) Inter principes Serpentum referri ſolet. Hoc loco autor commonefacit, integras inſulas anguibus ſcatere, ut ab hominibus incoli nequeant; contra autem prope adjacentes alias inſulas nec quicquam horum animantium alere.

§. XIV.

I. Capite Discreto— *CL. I.*
II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

§. XIV.

61. Colubri ludentes; Braſilienſes. *Seba* t. 28. n. 3. 4. Præ mutuo amore ſemper una ſunt, ludentes adeo inter ſe, ut pugnare videantur. Peruviani ludentes. *Seba* ibid. n. 5. 6.

Coluber cauda protenſa acuta; marmoratus mirum in modum. Serpens Americana verſicolor. *Seba* t. 29. n. 2.

Coluber pelle glabra. Serpens marina Americana, annulata. *Murænis* (*) valde affinis, *Seba* t. 70. n. 1.

(*) Unde Murænis adeo ſimilis ſit, non video; etſi naſo inſideat verrucula oblonga; qualis jam alibi. Limbus latior ſuccingit rictum, acutis dentibus ſupra infraque obſitum; lingua bifurcata, prout anguium terreſtrium; ſquamæ ventrales nullæ, quibus in fluido non indiget. Dicitur, quod prorſus cœcus ſit & oculis orbus; cum tamen iconiſmus exhibeat *oculos* ſatis *amplos*, iride cærulea, pupilla nigra.

65. Coluber tigrinus; marinus. Serpens marina Americana cum maculis tigridis, mas & femina. *Seba* t. 70. n. 2. 3. Cutis ſquamarum expers videtur.

66. Coluber Boiquatrara; Mauritii inſulæ. Serpens Indica Boiquatrara dicta, *Seba* t. 78. n. 4. i. e. Serpens picta veſte eleganti; ſupra dorſum lata catena, retiformi, ſpadicea; ad ventris latera maculæ circulares, ex rufo flavæ. Boiquatrara.

67. Coluber fronte conſpicillari. Cobra Americana. *Sebæ* t. 21. n. 3. Serpens dicitur *viperina;* ſed quare? an, quod vivipara? an, quod morſus venenatus? Araneis & aliis inſectis inſidiatur.

68. Coluber margariticus (*). Serpens margaritica minor, pulcherrima, maculis nigris & albis notata. *Seba* t. 22. n. 2.

(*) Albicantes ſquamulæ margaritas referunt.

69. Coluber Argus. Serpens Guineenſis, rariſſima, Argus dicta. *Seba* t. 23. n. 1. Inhiat ſerpenti marinæ, minori, gracili t. eod. n. 2. A capite ad extremum caudæ Argus.

 quaſi

CL. I. I. Capite Discreto—

G.II. II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΩΝ. quaſi oculatus. Pictura eludit artem humanam (vid. §. VIII. n. 14.)

Cen-coatl. 70. Coluber Cencoatl (*); femina; ex Guadelupia; gracilis; Vipera ex nova Hiſpania Cencoatl dicta. *Seba* t. 26. n. 1.

(*) Veteres huic Serpenti morſum denegant, quum dentes ſint minutiſſimi, in alveolis ſuis profundiſſime radicati, & putarunt, poſſe venenum ſine morſu ejaculari; quod non dixerim.

71. Coluber Aldrovandi l. 1. p. 192. Aſpidis ſpecies; vulgo vipera minor vocata, femella, *Sebæ* t. 26. n. 2. quia longa admodum & gracilis, oculisque valde grandibus, & viperarum inſtar parit; mas. n. 3.

72. Coluber annulatus. Serpens annulata ex Promont. b. ſpei, *Seba* t. 27. n. 2. Aliter picta, aliter deſcripta.

73. Colubri minusculi; Flavus, Corallinus, Amboinenſis, *Seba* t. 27. n. 3. 4. 5.

74. Coluber perperam viperinus *Agricolæ*, *Bellonii*, aliorum. Serpens Acontias ſeu Jaculus Amboinenſis. *Seba* t. 44. n. 1.

75. Coluber vittatus. Serpens Americana, maculis nigris & albis notata. *Seba* t. 22. n. 1 Caput albicans nigra quaſi vitta tegit. Squamis niveis, nigerrimis lineis ſuperinductis.

76. Coluber flammifer. (vid. n. 57.). Inter ſquamas rubras fundus cutis albeſcens, punctis nigricantibus velut acu pictus; ventre flaveſcente; per cervicem aurantia litura decurrit. Serpens Ammodites Americana flammifera. *Seba* t. 31. n. 2.

77. Coluber verſicolor, maculis nigris, inſtar tigridis. Serpens verſicolor tigrina, promontorii b. ſpei. *Seba* t. 31. n. 3.

78. Coluber thalaſſinus. Serpens Surinamenſis cœrulei coloris, Dipsadis ſpecies (conf. comm. *aa*) ventre albicante. *Sebæ* t. 32. n. 1.

§. XV.

I. Capite Discreto— CL. I.
II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

§. XV.

79. Coluber tæniis duplicibus, intortis, decuſſim poſitis; tenui collo. Lacertis victitans. Serpens Ceilonica. *Sebæ* t. 32. n. 2.

80. Coluber Arabicus, mutila caudæ extremitate; dorſi ſaturata viriditas, punctis nigricantibus. Os minutis obſitum denticulis. Serpens Arabica viridis, maculis fuſcis aliisque nigricantibus, ab utroque latere variegata. *Seba* t. 33. n. 3.

81. Coluber Arabicus, capite maculato, dorſo flammato, in capite binæ luteæ totidemque nigræ maculæ majores. Serpens Arabica, fuſca, maculis nigricantibus flammatis notata. *Seba* t. 33. n. 1.

82. Coluber carbonarius, nigredine carbonem referens. Serpens Americana anthracina. *Seba* t. 64. n. 2. Delitescit ſub tectis muresque captat; homini aut aliis animalibus noxæ nihil inferens.

83. Coluber capite cœruleo, geminis rubicundis maculis ad cervicem, interſperſa flavedine. Serpens Arabica formoſa, oculea. *Seba* t. 33. n. 2.

84. Colubri lemniſcati Siamenſes, *Seba* t. 34. n. 3. 4. 5. alter tæniolis variegatus.

85. Coluber Myrus (*xx*). Serpens Americana annulata, Myrus dicta; annulis cœruleis inæqualibus. *Seba* t. 35. n. 2. Myrus.

86. Coluber fuſcus Cap. b. ſpei. Serpens Africana fuſca. *Seba* t. 35. n. 3. In fronte dilute rubens. Valde contorta; ſed veneni expers.

87. Coluber cœruleus Africanus. *Seba* t. 35. n. 4. Cochleis & vermibus veſcens.

88. Coluber ſaxatilis. Serpens ſaxatilis Africanus mas & femina, *Seba* t. 37. n. 1. 2. Minuti fauces denticuli obſident; veſcitur bufonibus & ranis.

89. Coluber catenulatus. Serpens Americana catenata. *Seba* t. 38. n. 1. Gemina in dorſo catena ſpadicea e plurimis

CL. I. I. Capite Discreto—

G. II. II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

mis annulis compoſita; ſinguli aream minimis punctis albicantibus intercipientes.

90. Coluber ſpadiceus; faſciis latis transverſalibus annulatus. Serpens Americana annulata. *Seba* t. 38. n. 2.

Bochir. 91. Coluber Bochir a *loco*. Serpens Ægyptiaca Bochir dicta. *Seba* t. 38. n. 3.

Boyuna. 92. Coluber Boyuna. Serpens Ceylanica Boyuna dicta. *Seba* t. 39. n. 1. 2. Et Incolæ & Luſitani huic angui liberum aditum concedunt, qui in ædibus commoratur ibique parit, (*yy*).

Malpolon. 93. Coluber, Malpolon (*zz*). Serpens Ceilonica Malpolon dicta. *Seba* t. 39. n. 4.

Guacu. 94. Coluber Guacu. Serpens Braſilienſis Guacu dicta incolis. *Seba* t. 38. n. 4. & t. 51. n. 3.

Scolopax. 95. Coluber Scolopax. Serpens Arabica, Scolopax dicta; nec verbis deſcribendo, nec cælo aut penicillo imitabilis; mas & femina. *Seba* t. 39. n. 1. 2.

Chelydrus. 96. Coluber Chelydrus; vertice ſaturate fuſco; ſquamæ cinereo-griſeæ maculis albis variegatæ; glaber aquatilis in arctas ſe colligens ſpiras. Anguis teſtudineus ſeu chelydris. *Seba* t. 43. n. 3. 4.

97. Coluber lubricus, Africanus, tæniis albis & nigris. *Seba* t. 43. n. 3. 4.

Petola. 98. Coluber Petola, ruber. *Seba* t. 46. n. 1. ventris ſquamæ ſubrubræ aut rufæ; Amboinenſis.

Apoa. 99. Coluber, Apoa, Braſilienſis. *Seba* t. 51. n. 2.

100. Coluber ex Madera, ranivorus. *Seba* t. 51. n. 4.

Aehetulla. 101. Coluber Aehetulla (*Aaa*), ex Java t. 53. n. 1.

Lurus. 102. Coluber Lurus. Serpens lemniſcata ex Martinica. *Seba* t. 53. n. 2.

* * *

(*xx*) Quare *Myrus*? Muræнam marem *Ariſtoteles* myrum vocat, *Plin.* Lib. IX. c. 23. Sect 39. An, quod ova hujus anguis celerius creſcant? Prout ova Murænæ præ ovis reliquorum Piſcium: an, quod myrus unicolor eſt & robuſtus, dentesque extra os habet? An vero, quod cum murænis in ſicco littore lapſis coëat? Sed *Nicander* εἰ δ᾽ ἔτυμον, *ſi vera eſt fama;* quam veram eſſe medicus apud *Athen.* negat.

(*yy*) Niger anguis, gracilis & oblongus, gravemque de ſe odorem ſpargens.

I. Capite Discreto— CL I.

II. Coluber. ΛΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

gens. *Raj.* p. 329. An idem cum Serpente *putorio*, Dryino *Geſneri*, *Jonſt. Raj.* p. 331.

(zz) Serpens Zeylanicus elegantiſſimis miniatis ſtellulis decuſſatus, Malpolon Zeylonenſibus *Raj.* p. 331. *v. n.* 103.

(*Aaa*) Viridis in arboretis & fruticetis degens Achætulla Ceilonenſibus. i. e. *oculis infeſtus.* Idem & de Acontia dicitur, *Raj.* l. c. *Scheuchz.* Ph. S. p. 1297. n. 111. Augen-Schlange. Nobis videntur Synonyma: Jaculi, Acontiæ, Bojobi, Cenchri; de quibus ſupra.

§. XVI.

103. Coluber Malpelon, Zeylanica. *Seba* t. 52. n. 4. Malpelon.

104. Coluber Musicus. Serpens lyrica Americana. *Seba* t. 42. n. 3. Amœnum modulatur cantum, quo allicit aviculas. Huc quadrat vulgatum: Fiſtula dulce canit, volucres dum decipit auceps. Dantur plures lyrici. Musicus.

105. Coluber lentiginoſus; Dipſas Amboinenſis. *Seba* t. 44. n. 2.

106. Coluber ſibilaris. Serpens ſibilaris perpulchre lemniscata. *Seba* t. 45. n. 5.

107. Coluber Bali, a *loco.* Coluber tygrinus ex inſula Bali, verſus orientem Javæ. *Seba* t. 46. n. 3. Bali.

108. Coluber tæniis binis & binis conjugatis a capite ad caudam. *Seba* t. 46. n. 4.

109. Coluber Medock a *loco;* Guineenſis; albicans, in antica parte ex nigro marmoratus, parte vero poſtica corporis cum cauda ſpadicei coloris. Serpens e regione Medock, eximia. *Seba* t. 49. n. 1. Medock.

110. Coluber Barbarus; aureus catenatus ex Barbaria. *Seba* t. 52. n. 1. Squamulis dorſalibus aureo colore tinctis.

111. Coluber regalis; Ruſſicus. Serpens regia veſte purpuraſcente induta, ex Ruſſia. Caput quaſi diademate pictum, admiratione dignum. *Seba* t. 52. n. 2.

112. Coluber naſutus; naſo peracuto. Serpens viridis, ore acuminato; ex Java, aſpidis ſpecies. *Seba* t. 53. n. 4.

113. Coluber Caniniana, *Piſonis*, *Raji.* Surinamenſis; *Acontia;* longa, pertenuis, capite anterius flaveſcente, acuto, dorſo cæruleo-viridi, ventre albido & linea alba per longitudinem ducta; *Scheuchz.* p. 1297. n. 7. *Ja-* Caniniana.

CL. I. I. Capite Discreto—
G. II. II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

culatrix Surinamenſis. *Achatulla* Ceylon. Vipera Africana longiſſima, ſive *Chalcis* aſpidis ſpec. *Vinc.* II. 9. II. 12. Serpens viridis ore acuminato ex Java. *Seba* t. 53 n. 4.

Boops. 114. Coluber Boops (oculis magnis) oculeus Malaccenſis, Boops dicta; dentibus uncinatis. *Seba* t. 55. n. 1. & 4.

115. Coluber mitratus. Mitra arantia. Serpens amœna, heliconia, *Seba* t. 56. n. 1. Vix datur, inquit autor, Serpentum alia viſu jucundior.

116. Coluber arboreus. Serpens Americana ex Jamaica. *Seba* t. 56. n. 3. Circum ramos ſe contorquens & immota, vibratæ inſtar ſagittæ prædam capit; ſquamis os naſumque excedentibus. Species jaculi.

Hippo-nensis. 117. Coluber Hippo. Serpens Africana Hippo dicta. *Seba* t. 56. n. 4. a *loco.*

118. Coluber maderaſpatanus; maculis ex rufo ſuper flavo. *Seba* t 57. n. 1.

Izlag. 119. Coluber Jo. Fabri p. 774. Ex nova Hiſpania ſub nomine Izlag. *Seba* t. 57. n. 2. De ore interno *Faber* nihil dixit.

120. Coluber labiis luxuriantibus. Serpens bucculenta Bæotica; vultu torvo. *Seba* t. 57. n. 3.

Chiamet-la. 121. Coluber Chiametla; Americanus; capite craſſo, cœruleus. *Seba* t. 61. n. 1.

122. Coluber pullatus; pompoſa veſte ornatus, *Seba* t. 61. n. 2. roſaceis quaſi flosculis, ordine more gemmariorum digeſtis.

Petla-coatl. 123. Coluber Petlacoatl dictus. *Seba* t. 63. n. 1.

124. Colubri Promont. b. ſpei elegantiſſimi. *Sebæ* t. 62. n. 3. 4.

125. Coluber ex Cyaneo dilute cæruleus. *Seba* t. 63. n. 2.

Salta-trix. 126. Coluber collari rubicundo. Serpens orientalis, Saltatrix; longiſſima; varios in gyros atque flexus ſe torquens criſpansque. *Seba* t. 65. n. 1. Quatuor cubitorum; cauda longa ſubrufa.

127. Coluber capite puſillo, brevique; cauda acutiſſima. Serpens Americana tenuiſſima, leucophæa, tæniis rubris diſtincta. *Seba* t. 65. n. 3.

I. Capite Discreto— CL. I.

II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

128. Coluber Argoli; Americanus; ſpecies Æsculapii. *Seba* t. 66. n. 1. 2. Argoli.

129. Coluber cauda tota nigra. Aſpis ſeu Cobra Braſilienſis maxima. *Seba* t. 68. n. 1. Capite albo, nigris lituris variolata & anguloſa fronte, magnis ſquamis albicantibus. Corpus ex albis & ſaturate fuſcis maculis verſicolor. In oris parte anteriore *dentes nulli;* ſed molarium loco valde ſunt acuti. Lacertas, aves, & alia animalia inſectatur.

130. Coluber Caracara, triplici ſquamarum varietate; Braſilienſis; *Seba* t. 68. n. 3. rariſſima. Pabulum ſunt aves. (v. n. 136.) Caracara.

131. Coluber naſo ſimo, quaſi ſuillo. Serpens ſpecies aſpidis viridis. *Seba* t. 68. n. 4. Nares habet ſub naſo patentes; tuber capiti innaſcitur; corpus herbeæ viriditatis ex albo variegatæ. Fauces & collum anguſta & cutis adeo dilatantur, ut ranæ triplo majores & alii inſignes ejusmodi boli facile ſuctu perlabantur. vid. Gulosum. *Seba* t. 73. n. 1.

132. Coluber Exetra, aquaticus (*Bbb*). *Seba* t. 68. n. 6. Cauda prope anum tenuis & curta. Capite brevi. Exetra.

133. Coluber lentiginoſus. Serpens Americ. ferruginea & lentiginoſa. *Seba* t. 71. n. 2.

134. Coluber Dryinus (*Ccc*), teſtudineus. Querculus *Grevin.* Chelydrus Amboinenſis. *Seba* t. 72. n. 2. Dryinus. Querculus.

135. Coluber Auceps, promontorii Cabo de Tiburon *Sebæ* t. 75. n. 1. vid. aut. *ibid.* de *auditu* Anguium.

136. Coluber Talieboebot, a radice repente. Serpens Caracoras Americana. *Seba* t. 75. n. 5. (vid. ſupra n. 130.). Talieboebot.

137. Coluber fronte albicante, magna; tænia ſpadicea transverſim ſupra naſum; in cervice lata macula; maculis fuſcis annulorum æmulis ſuper cinereo-luteo per integrum corpus. Serpens Ceylonica maculoſa. *Sebæ* t. 76. n. 2.

* * *

(*Bbb*) Hydra ὕδρος, Serpens in aquis vivens; Lerna, anguis ab *Hercule* in lacu lerneo interfectus; Serpens lernæa & bellua monſtrifica *Iſidori* L. 12. Orig. Excetra ſive Ecetra (i. e. quod uno cæſo capite duo vel

vel plura excreſcant) *Synonyma* ſunt. Hoc nomine *Plautus* utitur in Perſeo: cum Excetra, cum Anteo deluctari mavelim, quam cum amore. Hic Excetra anguem aquaticum denotat. Nota tamen eſt Hydræ fabuloſæ vera deſcriptio.

(*Ccc*) Nihil certi de DRYINO habemus; quod Δρυϊνος, quercinus, item roboreus exponitur (nam δρῦς & quercus & robur redditur) dicitur DRYINUS anguis in quercubus latens; vocatur quoque χελίδρος, quaſi ſit teſtudo marina. *Galenus* appellat DRYINUM; alii BRYINUM, ſed non recte nominant, quum Βρυον quoddam villoſum ut muſcos in arborum truncis denotat: melius *Nicander:*

Ille cavas habitat quercus, alibi quoque fagos.

Tetrum odorem habere dicitur; ſquamis aſperis, in quibus parvæ quædam muſcæ nidulantur, quæ tandem animal conficiunt. CHELYDRUS autem vocatur, quaſi cute dura ad inſtar corticis teſtitudinis, quæ græcis χελωνη vel quercus, ſit munitus. *Bellonius* vult, nullam aliam Serpentem in majorem molem excreſcere, & ex ſibi cognitis acutiorem ſibilum emittere.

§. XVII.

ATALIGATO. 138. COLUBER ATALIGATO; perpuſillo capite; anguis rarus Mexicanus. *Seba* t. 77. n. 6. Squamis purpureis; ventre albo, maculis nigricantibus diſtincto; longus & tenuis.

MACACOATL. 139. COLUBER MACACOATL; Cervinus; Americanus. *Seba* t. 79. n. 3. Capite ornatiſſimo. *Cervinus*, quod Cervis gaudeat adeſſe.

140. COLUBER capitali faſcia latiore; tæniis in corpore latis anguſtisque, ventre albo & obſcure luteo. Serpens amœna ex nova Hiſpania. *Seba* t. 80. n. 2.

BAYHAPUA. 141. COLUBER BAYHAPUA; Africanus. *Seba* t. 82. n. 2. Capite ſuper fundo albicante ex obſcure ſpadiceo maculato; caliculi inſtar roſacei pedunculo ſuſtentati; anguſto collari.

CACUBA. 142. COLUBER CACUBA, canorus, purpureus. *Seba* t. 82. n. 3. Cantus ſuavitate nulli cedens.

PETECOATL. 143. COLUBER PETZCOATL, ſeu anguis lubricus Mexicanus. *Seba* t. 84. n. 2. In cavis arborum deliteſcens; ad DRYINOS pertinet.

I. Capite Discreto— CL. I.

II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

144. Coluber Pela; pediculoſus, Americanus. *Seba* t. 84. n. 3. Infeſtant has Serpentes pediculi ſcarabæis ſimiles, ſcuto ſupra dorſum armati. Pela.

145. Coluber olivacea pelle; Braſilienſis, maculis nigricantibus. *Seba* t. 11. n. 1. Ejus eſca Aves.

146. Coluber nigricantibus tæniolis lemniſcatus. *Seba* t. 11. n. 4.

147. Coluber viperæ capite craſſiusculo; miro artificio pictus. *Seba* t. 12. n. 1. Aſpidis claſſi a veteribus adſcriptus.

148. Coluber Laphiati; Lemnius. *Seba* t. 13. n. 1. Ranis veſcitur. Laphiati.

149. Coluber crucifer; Ceilonicus. *Seba* t. 12. n. 2. Decuſſatis nigris lineis, quaſi totidem crucibus, notatus.

150. Coluber dormitans (*Ddd*); Americanus. *Seba* t. 12. n. 4.

151. Coluber lineis ſubfuſcis. *Seba* t. 12. n. 3.

152. Coluber dilute rubicundus, ſaturate fuſcis maculis, Americanus. *Seba* t. 14. n. 1. Inter Dipſades relatus.

153. Coluber Dipsas Surinamenſis; olivacei coloris, ſaturate rubris maculis. *Seba* t. 14. n. 2. Dipsas.

154. Coluber Dipsas Amboinenſis. *Seba* t. 14. n. 3.

155. Coluber Lybicus; apice caudæ ſubnigreſcente, ex Libya. *Seba* t. 15. n. 1. Tota alba, paucis hinc inde maculis nigris; ſquamis magnis in dorſo catenatim diſpoſitis.

156. Coluber cucullatus. *Seba* t. 15. n. 2. Emaculati candoris cucullo in capite; Erucis veſcens.

157. Coluber puniceus, intermiſto nigro, American. *Seba* t. 15. n. 3.

158. Coluber Cencoatl. *Seba* t. 16. n. 1. Admodum tenuis, longiſſimus ac gracilis; ratione magnitudinis capite parvo brevi. Ejus femina n. 3. Cencoatl.

159. Coluber corallinus, Amboinenſis. *Seba* t. 17. n. 1. Adniſus Lacertam valide ſugendo deglutire; ita ut fauces enormi rictu totæ quaſi ex articulo dimotæ videantur.

160. Coluber Delminaenſis. *Seba* t. 17. n. 3. Annulis cœruleis albo & nigro-flavo interſperſis.

CL. I. I. Capite Discreto—

G. II. II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

161. Coluber cinereo-griſeus, Americanus. *Seba* t. 17. n. 4.

162. Coluber cœruleus, nigris quaſi ocellis varius. Serpens Amboinenſis cœrulea. *Seba* t. 18. n. 1.

Cæcilia. 163. Coluber Cæcilia (*Eee*); ΤΥΦΛΟΨ. Blind-Schleiche. Formicis veſcitur; cauda quaſi mutila. *Seba* t. 18. n. 2.

164. Coluber arculo albeſcente in capite, ſaturate cæruleo. Serpens ex Guinea. *Seba* t. 19. n. 3. 4.

Tetzauh-coatl. 165. Coluber Tetzauhcoatl. Vipera Braſilienſis rara, mas & femina. *Sebæ* t. 77. n. 2. 3. Squamis albicantibus, quibus inuſtæ maculæ nigræ, miro ordine digeſtæ. Per dorſum maculæ inſigniores. Venter ex cinereo dilute flaveſcit.

* * *

(*Ddd*) Dum ſomno gravantur angues, ſpiraliter ſeſe contorquent quam breviſſime & arctiſſime, capite in medio ſupra corpus collocato, cauda extimam ſpiram formante: quando circum arbores aut ramos convolutæ ſomno fruuntur aliæ ſpecies arboreæ; ſi ad prædam transeuntem attendunt, ſupra ramos ſe diſtendunr.

(*Eee*) Non quod oculis careat, ſed quod parvos eos habeat. Parvitate & cauda in longum infra anum producta & in obtuſum deſinente a reliquis diſtinguitur, *Raj.* p. 289. Cæcula apud *Iſid.* Tiphlinus. *Ital.* Cecella. Secundum *Ælian.* perparvis oculis & ad videndum non probe affectis; nec mirum, cum talparum more in terram ſe condat, diuque in ea maneat. De dentibus *Bellon.* Chamæleontis maxillæ tam ſuperæ quam infernæ dentibus ſerratis muniuntur, quales in Tiphloti Serpente intueri licet. *Gesnerus* obſervavit dentes minimos, aſperos & vix apparentes, plures in inferiori & magis conſpicuos quam in ſuperiori mandibula. Oculorum cavitates magis quam oculi conſpiciuntur: more viperarum fœtus vivos enititur. Ideo tamen Vipera non eſt, licet morſus, prout ſcribit *Columella*, tumorem & ſuppurationem moliatur. Ciçoniæ ſummopere Cæciliis delectantur.

§. XVIII.

I. Capite Discreto— *CL. I.* G. III.
III. Edentulus. Anodon.

§. XVIII.

GENUS III.

Anodon.

ΑΝΟΔΟΥΣ; Edentulus. Sub hoc genere comprehendimus nonnullos Angues, quos dentibus omnino carere legimus. Optimus *Seba*, quod ſciam, unicus eſt (*Fff*), qui præter intentionem nobis aditum ad Serpentologiam ſtravit, poſtquam de quorundam Anguium *dentibus* eorumque *conditione* nos certiores reddiderat. Sunt quippe quam plurimarum Serpentum dentes unica illa inſtrumenta funeſta & lethifera, quæ maxime averſamur. Præter eadem nihil in Anguium genere noxium. Non ora Crabronum, nec caudam Scorpionum habent aculeata, neque crudeles Tigridum pedes unguesve, nihilque veneni ineſt corporis trunco; quin in eo multum alimenti eſſet, reſectis capite caudaque.

* * *

(*Fff*) *Rajus* pro indice dentium nimium parcus. *Catesbejus* non niſi viperarum, nec tamen omnium, mentionem fecit. *Linckius* & *Vincentius* nullius Ora aperuerunt. Sileo reliquos. *Nicander* in Theriaca:

Plures reptilium, quæ non *ita* noxia, *formæ*
Per denſas habitant ſylvas per opacaque luſtra,
Quod Elopes, Libyasque *coronatosque* Myagros
Dicunt, *ſunt* jaculis *inſignes*, *ſuntque* moluri,
Sunt cæci*que alii*, *ſed* neſcia lædere *turba*.

§. XIX.

1. Anodon capite lato. Serpens ſive Vipera Siamenſis perelegans, ſpecies Cerastis (*Ggg*), mas & femina. *Seba* t. 34. n. 1. 2. Per dorſum ex rufo flaveſcens, dilutiore colore in ventre nigricantibus punctis interſtincto. Oris hiatum limbus undique præcingit pulcherrimus, crispulus, luteus, *cornu duritie* referens. Dentes in ore nullos reperias. *Innocens* nec maligna illis eſt indoles. Cerastes.

 2. A-

CL. I. I. Capite Discreto—

G. III. III. Edentulus. Anodon.

2. Anodon, ſuper fundo cinereo griſeo nigricans, albo colore variegatus; venter cinereo flaveſcens, ex nigro & albo maculatus. Serpens *Ceraſtes* Siamenſis. *Seba* t. 19. n. 1. Capite eſt longiuſculo, *edentulo.* Avibus victitat.

3. Anodon Thebanus, ſive Ceraſtes & Serpens cornuta; haud parum præcedenti n. 2. accedens. Vipera ex Kairo. *Sebæ* t. 7. n. 1. *Autor* appellat hunc anguem inter diverſas Viperarum ſpecies eminentiſſimam, quod natura in hanc unam omne fere ornamenti genus videatur collegisſe, dum nubium æmulam ipſam pinxit variegatione, pluribus diſtinctam coloribus, ſaturate ſpadiceo, rubro, flavo, albo, nigro, qui ſuper albo inter ſe ludunt.

4. Anodon marinus. Serpens marinus Americanus cum maculis tigridis; muraenis valde affinis; mas & femina: *Seba* t. 70. n. 2. 3. Caput quadantenus gibboſum, peramplis & ſcintillantibus oculis. Nec *dentibus* pollet (*) nec naribus. Naſo inſident binæ verruculæ acutiores (*Hhb*). Cauda in acumen deſinit.

(*) Inter Colubros quosdam Anodontes latitare, nulli dubitamus. Culpa non eſt noſtra.

5. Anodon. Serpens Americana maculis fuſcis & albis interſtincta. *Seba* t. 24. n. 2. Innocentiſſima eſt, nec morſu lædit; quippe *edentula.*

* * *

(*Ggg*) Ergo, prout modo diximus, *edentuli* dantur Viperæ, Cerastes, & Colubri, qui & truculentiſſimi audiunt ob dentium plurimorum copiam; ergo *generum* ratio hactenus fuit vaga; unde eſt, quod non interponerem fidem meam, omnes *viperas*, *colubrosque* acu tetigiſſe. Satis comperta habemus documenta de habitu corporis externo, deque anguium veſtibus, imo de moribus nonnullorum, quod teſtante experientia vel vivipari ſint vel ovipari, maligni vel mites; ſed vix ſufficiunt ejusmodi obſervationes, ut bene diſtingueremus genera & ſpecies, obturbata anguium nomenclatura tumultu omnium involuta. Abſolute neceſſarium nobis videtur, ut ora Serpentum aperirentur, dentesque, quibus eximiam animoſitatem & fortitudinem exercent, luſtrarentur, imo numerarentur. Hæc ſtudia peritioribus *Phyſiologis* docteque curioſis *Muſeographis* de meliori commendavimus (*comment. u*)

I. Capite Discreto— CL. I.

III. Edentulus. Anodon. G. III.

ment. u). Quidni abunde nobis patuiſſet dentatorum hiſtoria ex ampliſſimis collectionibus *Sebæ*, *Linckii*, & aliorum?

(*Hhh*) Forte binæ, quæ dicuntur, verruculæ acutiores narium vices ſubeunt.

§. XX.

Classis I. Spicilegium (*Iii*). Spicileg.

A. Catesbeji: Innocui.

1. Coluber. Anguis *Catesb.* p. 46. ventre cuprei coloris. The copper-belly Snake. Serpent à ventre couleur de Cuivre. Ventre ruſo. En général ils ne paſſent pas pour venimeux; ils *n'ont pas ces* mêmes *dents* empoiſſonnées, qu'ont les *viperes.*
2. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 47. Gracilis; cœruleo-viridis; the blueish-green Snake. Serpent d'un verd bleuatre. Non eſt periculoſus; inſectis victitans, in ramis arborum venatur; Naſo ſimo.
3. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 48. niger. The black Snake. Serpent noir. Dantur ſex pedes longi; corvini coloris. Gliriphagus domeſticus; *morſus non fatalis.* Dicitur NB. & viperas *caudiſonas* in duello victas inglutire. Dentes *minuti*, ſed acutiſſimi; parum ex gingivis protuberantes.
4. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 49. fuſcus, maculatus. The little brawn Bead-Snake. Petit Serpent brun au Chapelet; ſubterraneus juxta radices arborum, raro ſupra terram. *Innocuus* — Alter Anguis *Catesb.* p. 60. niger; maculis nigris & rubris eleganter varius. The Bead-Snake. Serpent au Chapelet; *innocuus.*
5. Coluber *Catesb.* p. 51. gracilis, maculatus. The ſpotted Ribbon-Snake. Serpent gresle & tacheté. In medio dorſi linea alba longitudinalis; *nequaquam* venénoſus.
6. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 50. Gracilis fuſcus; longiſſimus. The Ribbon-Snake. Serpent gresle & brun. Agilis; *innocuus.*
7. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 52. The Chain-Snake. Ser-

Cl. I. Classis I. Spicilegium.

Spicil. A. Catesbeji.

Serpent à Chaine. Hunc unicum vidit autor, quem incolarum nemo antea vidit; unde eſt, quod ipſe nomen huic ſerpenti impoſuerit: Anguis annulati; annulis licet non completis. Coloris eſt ſordide cærulei, annulis luteis, maculisque in ventre quadrangularibus; *innocuus.*

8. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 53. Viridis maculatus. The green ſpotted Snake. Serpent verd tacheté. *Non venenoſus.* Ova gallinarum evacuans. *confer.* cum angue p. 51.

9. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 54. flagelliformis. The Coachwhip Snake; longiſſimus; coloris fuſci; velociſſimus; *innocuus.*

10. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 55. ex rubro & albo varius. The Corn-Snake. Serpent de Bled; a colore frumenti indici. *oviphagus.*

11. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 56. Capite viperino; roſtro ſimo, porcino. The Hognoſe-Snake. Serpent à tête de vipère; denticulis *minutis.* Fuſci coloris, maculis nigris ſat amplis.

12. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 57. Viridis. Petit Serpent *ſans venin.* Inſectivorus. Indigenæ hanc ſerpentem in ſinu fovent; *innocuus.*

13. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 58. E cœruleo & albo varius. The Wampum Snake; a moneta indica Wampum, quæ ex conchyliis in fruſta regularia ſectis conficitur & filo cœruleo-albo ſuſpenditur.

14. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 59. Cæcilia maculata. The Glaſſ-Snake. Serpent de verre. Capite parvo anguillæ-formi; ventre luteo; corpore glabro, nitido; quando leviter baculo ſemel pulſatur, truncus non ſolum in duas, ſed ſimul in plures partes diſſilit, dividiturque. Muſculis ipſisque vertebris plane ſingularibus. *Innocuus.*

* * *

(*Iii*) *Notandum:* Quod *innocuorum* numerus longe major ſit, præ multitudine haud magna anguium venenatorum & *lethiferorum.* Sed noſtra intereſſet, certo ſcire, an ſint dentati.

§. XXI.

Classis I. Spicilegium.
B. Linckii.

§. XXI.

B. Linckii (apud *Scheuchz.* Ph. S.)

1. Serpens capite & corpore craſſis; vertice fuſco; corpore livido vel cinereo, in dorſo bina ſerie macularum ſubrotundarum, fuſcarum, in ventre albidarum, ſed margine fuſco pictarum p. 1087. t. 606. lit. A.
2. Serpens tenui capite, vertice & corpore hepatici coloris, maculis albis rotundis majoribus, bilinearis diametri, & aliis interjectis minoribus conſperſus, *ibid.* lit. B.
3. Serpens tenuis, longus, ſulphurei coloris, ſemitæniis nigris, ſulphureis punctis conſperſis per æqualia intervalla, inde a roſtro ad extremam caudam notatus, ventre imo flavicante; *ibid.* lit. C.
4. Jaculatrix Ceylanica ſubcærulea major. Serpens minor Capenſis *Vincentii;* t. 630. lit. A.
5. Serpens Americanus craſſior, ex fuſco & flavido varius, vertice & collo prorſus bruno, tæniis per omne dorſum livido-fuſcis, excurrentibus, interſtitiis etiam fuſco colore maculatis, utrinque coëuntibus. Serpens Americana vulgaris.
6. Serpens Surinamenſis ex nigro & albo varius, p. 1296. t. 653. n. 3.
7. Serpens Amer. dorſo nigro, ad latus lineis albis reticulato, tæniatim fere maculoſis tractibus ſenſim anguſtioribus, quandoque bifurcatis; p. 1283. t. 647. n. 1.
8. Serpens tenuis ex flavo & albo varius, notulis per dorſum variæ figuræ, quadratæ inprimis, ventre albido; *ibid.* n. 3.
9. Serpens lato capite marmorato, ex nigricante, fuſco, flavido & albo varia; faſcia nigricante per medium dorſum veluti undatim eunte, nunc cohærente, nunc interrupta, albo colore marginata, ventre flaveſcente. Serpens Guineenſis, *Vincentii.*
10. Serpens Americanus cœruleus, p. 1296. t. 653. n. 1.
11. Serpens ferrugineus, variis maculis nigris in dorſo, a latere ſqua-

Cl. I. Spicil. CLASSIS I. SPICILEGIUM.

B. LINCKII.

Hemorrhoes. ſquamis ex umbra, circulis albis ſemilunatis. HÆMORRHOES (*Kkk*). Colore eſt arenoſo, per corpus vero notis nigris & albis variegata, *Aëtii.* p. 1296. t. 653. n. 2.

12. Serpens Americ. annulis majoribus ex cupreo & minoribus ex ſordide albo, t. 654. n. 4.

13. Serpens ex luteo & griſeo in capite & collo velut reticulatus; cum maculis fuſcis. *Vinc.* II. 66. Leucophæo marmoreus III. 60.

14. Serpens tæniis ſubalbidis & cupreis. Serpens Coralloides. *Vinc.* V. 90. Serpens tæniis nigris & flavis. *Vinc.* VI. 168. *Scheuchz.* p. 1297. t. 655. n. 8.

Acontias. 15. Acontias roſtro & ſupercilio flaveſcentibus, dorſo cœruleo, ventre albo. *Sch.* p. 1302. t. 657. n. 1.

16. Serpens ex albo lurido & fuſco variegatus, maculis per dorſum inprimis nigro fuſcis; ventre albo flavo. *ib.* n. 2.

17. Vipera Surinam. alba; faſciis latis vix ſemicircularibus, fuſcis. p. 1311. t. 660. n. 1. *Vinc.* III. 30. III. 92.

18. Serpens griſei coloris, per dorſum maculata, ad latera ſtriata, *ibid.* n. 2. *Vinc.* II. 21. VI. 168.

* * *

(*Kkk*) Quod ad ejus ictum ſanguis ex omnibus humani corporis meatibus effluat, viperæ caudiſonæ ſimilis; niſi quod ſonalibus cæreat: major eſt Hæmorrhoide novi mundi, ſed ejusdem veneni; *Raj. Nieremb.*

At non ſtare ſuum miſeris paſſura cruorem
Squamigeros ingens HÆMORRHOIS *explicat orbes.* Luc.

ab αἷμα, ſanguis, & ῥοὸς, fluxus. *Aet.* Cum Ceraſte convenit. Reliqua apud *Grevinum* p. 69. piger in motu eſt.

§. XXII.

19. BOYCUPECANGA, i. e. notulis quibusdam in dorſo. *Raj.* 33. *Scheuchz.* p. 1311. t. 660. n. 5.

20. Vipera Iſebequenſis. *ibid.* n. 6.

21. Vipera Guineenſis. *Sch.* p. 1312. t. 660. n. 7.

22. Vipera linea nigra per longitudinem dorſi; t. 661. n. 8.

Classis I. Spicilegium.

B. Linckii.

23. Dipſas Angolenſis, *ibid.* t. 662. n. 10. Acontias trium palmarum longitudine. *Raj.* 290. ex *Bellon.* (*).

(*) Elops, Elaps, Elaphis, Lemni incolis Laphiati. *Rajus* ibid.

24. Vipera Æſculapii. *Sch.* p. 1312. t. 662. n. 11.
25. Fyplops fuſcus per totum corpus aut obſcure maculoſus *Gesneri.* *Sch.* p. 1429. t. 715. n. 1. Jarara epeba. *Raji.*
26. Serpens, jaculatrix, ſubcærulea ex viridi. *Sch.* p. 1431. t. 717. n. 2.
27. Serpens Surinamenſis punctis nigris, p. 1493. t. 737. n. 1.
28. Dipſas ex bruno & purpureo varia, lituris albis in dorſo. *ibid.* t. 738. n. 5. Jarara Coaypitinga *Piſonis.*
29. Serpens tractibus nunc tortuoſis longis, nunc ſubrotundis nigris, medio cæruleis, & ad latera maculis candidis, p. 1494. t. 739. n. 7.
30. Vipera ſubcœrulea ex nigro teſſellata, ventre flavicante, p. 1532. t. 746. n. 2.
31. Vipera Surinam. capite fuſco cingulis albis minoribus, ſubflavis majoribus in dorſo, p. 1532. t. 748. n. 7.
32. Vipera Indica. *ib.* t. 749. n. 9. Eſt Vipera conſpicillaris. *Sebæ* ſupra §. VII.
33. Serpens ex coloribus nigro, albo, flaveſcente, purpureo, veluti marmoratus; maculis in dorſo nigricantibus. p. 1552. t. 749. n. 11.

§. XXIII.

Experimenti loco conferantur *deſcripti* a *Linckio* Serpentes cum Anguibus *pictis* Sebæ. Vix ac ne vix quidem illi his aſſimilari, nedum hi cum illis æquari poſſunt; quod utique juxta tantas multitudines Anguium dolemus, aliquando oleum & operam perdentes. In melius laboravit, nec tot difficultatibus plenus eſt Catesbejus, quin Serpentes ejus ſpicilegio congeſtos mox ad Colubros, imo ad innocuos numerandi facultatem haberemus. Nonnulli non niſi cortices contemplantur, nucleos non guſtantes plerarumque rerum naturalium. Quidam læſionis forte pavidi vel emortuorum Anguium

guium interanea dentesque vel oculis lethales averſantur. „ Huc „ trahi poteſt, quod inquit *Jo. Faber Lynceus*, res inſolens profe- „ cto & admiranda videtur, quod homines nimirum, cum non vi- „ ſos modo ſibi Serpentes exhorreſcant, ſed ubi hos mente & cogi- „ tatione, imo per ſomnum ſolummodo comprehenderint, adeo pa- „ veant ſubinde & contremiſcant, ut ſaltem non animo linquantur „ & extra ſe toti rapiantur." Multum ad ſtuporem conferunt ſtu- penda plane, quæ de *Baſilisco* & *Draconibus* a *Plinio*, *Solino*, *Alberto*, *Æliano*, & aliis referuntur. Quid dixerim de *Auli Gellii* l. 6. c. 3. Serpente inuſitatæ magnitudinis, primo bello punico ab *Attilio* Regulo Conſule in Africa viſa? Adverſus quam prælium grande atque acre fecit, eamque magna totius exercitus conflictatione, balliſtis & catapultis diu oppugnavit, ejusque interfectæ corium, *centum & viginti pedes* longum Romam miſit — Quid de *Olai M.* Serpente ducentos pedes longo? A via aberrarem, ſi in arenam cum DRACONIBUS deſcenderem, qui variis nationum linguis uno eodemque Vocabulo appellantur. MONSTRORUM quidem Serpentinum genus particeps eſſe non negarem; verum & *illorum* cauſa permultis fabulis inquinata legitur. Huc faciunt *Aldrovandi* Serpentes monſtroſi & ipſius *Fabri Lyncei*, quam p. 797. in icone repræſentat, Amphisbæna Europæa; ne dicam de fabulis intruſis in hiſtoriam ANGUIUM CAPITE INDISCRETO, CAUDA TRUNCATA (de quibus mox). Inter naturæ miracula quoque referuntur Serpentes anſerinis pedibus *Plinii*, aliique inſolitarum corporis figurationum. Addam inſolitum quid: ex Theſauro animalium vivis coloribus egregie pictorum, quem olim poſſedit Celebris Polyhiſtor JOBUS LUDOLPHUS, ſive dixeris Serpentem ſive Lacertum monſtroſum, DUOBUS PEDIBUS LACERTINIS, *Tab.* I. cujus tamen hiſtoria me latet. Sed mitto inſolita; ad finem hujus TENTAMINIS properans.

§. XXIV.

§. XXIV.

CLASSIS II. CL. II.

ANGUIS CAPITE INDISCRETO, CAUDA quaſi TRUNCATA.

Indiſcretum caput dicimus, quod difficulter a reliqno corpore diſcerni poteſt. Cauda truncata i. e. quocunque modo decurtata, in fine rotundata, ut ſpeciem capitis præ ſe ferat; quum angues reliqui omnes habeant capita notabiliter diſcreta, caudasque decreſcentes attenuatas vel acuminatas (§. III.), præter unicam VIPERARUM tribum nolis in fine decreſcentis caudæ inſtructam. Hæc FAMILIA *duobus* abſolvitur *generibus:* SCYTALIS (*Lll*), & AMPHISBÆNÆ (*Mmm*).

* * *

(*Lll*) Grevinus græcum nomen σκυτάλη, a σκῦτος corium, retinuit, æquatque vocabulum *lorum* coriaceum aut *ſcuticam* aut *baculum.* Eſt autem SCYTALE *magis cauda* quam *capite* anomala ſerpens; corpore tereti æqualiter utrinque craſſo, baculum, quaſi in rectam lineam ſine flexu protenſum, referente, ita quidem, ut vel difficulter diſcerni queat caput a cauda ſemper truncata, vel caput figuram aliquam CORONIDIS in ſcipione, aut baculi lente decreſcentis GLOBULUM repræſentet; in tantum ab AMPHISBÆNA diverſa; non attenta differentia, quod AMPHISBÆNA vi nominis ſui, antrorſum & retrorſum gradiatur vel ſerpat, quam naturam & Scytales communem habent & *vermes* & *aſtaci* pluraque animalia; vid. *Hieron. ab Aquapendente* de reptatu. *Nicander* SCYTALEM manubrio LIGONIS & AMPHISBÆNAM vermi terreſtri aſſimilavit; nam, monente *Salmaſio* in *Solinum*, omnes veteres autores Scytalem & Amphisbænam ſibi ſimiles eſſe ſcripſerunt, quia hæ beſtiæ caput in utraque corporis extremitate habere videntur; attenta tamen levi differentia jamjam indigitata.

(*Mmm*) Quid magis naturæ limites & rerum ordinem creatarum excedere videtur, quam pingere aut fingere etiam, nedum vivum intueri animalculum *duobus capitibus*, non in uno loco (quod in monſtris ſatis frequenter viſitur), ſed unum ubi caput naturaliter ſitum eſt, alterum ubi cauda eſſe ſolet, nexum ac poſituram ſuam obtinuiſſe? idque non fortuito & ſive ludentis ſive errantis naturæ vitio, aut joco, ſed ſerio conſilio in tota illa animalis ſpecie atque progenie, ita ſemper obtingere ſolitum eſſe, quod in Amphisbæna evenire in propatulo eſt, *Jo. Faber.* Geminum queritur *Plinius* lib. 8. c. 23. caput Amphisbænæ,

CL. II. Cl. II. Capite Indiscreto—
hoc eſt ad caput & ad caudam, tanquam parum eſſet uno ore fundi venenum? & *Galenus:* quemadmodum ſane navigia utrimque proram habentia, cui natura ex ſuperfluo ſubſtantiæ duo capita eſt largita;

Et gravis in geminum ſurgens caput Amphisbæna. Lucan.

Idem:

Amphisbæna biceps & formidabilis ictu
Aſpis ——.

Sed *Matthiolus*, *Albertus*, *Aëtius* improbarunt fabulam deceptorum, Scytalæ & Amphisbænæ bina capita affingentium. Concludit *Matthiolus* caput Amphisbænæ capitibus vermium adeo eſſe perſimile & caudæ æmulum, ut non niſi difficile a cauda diſtingui queat; & *Grevinus* magnitudinem Amphisbænæ ad corporaturam vermis terreſtris comparat, quæ magnitudo non ex craſſa in tenuem ſinit, inſtar corporaturæ aliorum anguium, ſed ritu Vermium eſt æqualis (*vel fere æqualis*). Hinc factum, ut intuentes hanc beſtiam locum caudæ a loco capitis diſtinguere neſciverint, & potiſſimum, cum modo ante modo retro, more navigiorum utrimque proram habentium gradiatur. Alia animalia undatim ſive undando procedunt; alia partim ſe contrahendo, partim extendendo. Quæ undoſe repunt, hoc faciunt, vel quod undæ per dorſum fiant appareantque, & ſuperne incurventur, prout Hirudines, in aliis undæ oblique per terram fiant, quæ Spiræ vocantur;

—— *ima per orbes*
Squameus intortos ſinuat veſtigia ſerpens;

Quæ vero ſerpunt ſe contrahendo partim & partim extendendo, ſunt Vermes, ut Lumbrici; alia arcuatim procedunt, ut Eruca geometra; licet cognitu difficile ſit, quomodo Vermes terræ innitantur, ſeque ipſos contrahant & promoveant. Sed de hac difficultate in Ordine II. de Vermibus. Super addimus: hanc *familiam ſecundam* Capite indiscreto cauda truncata *dentes* habere *occultos*; ſiquidem punctura eſt obſcura, quæ inflammationem generat, ita ut fiant induciæ, donec opportuna remedia adhiberi poſſint; vix enim apparentem morſum reportant percuſſi, qualis inflammatio a dentibus viperarum prodire ſolet. Sic *Wottonus* f. 102. a: Amphysbæna aut Scytale, etiamſi mordeant, *non enecant*; ſed horum ſerpentium morſus & obſcuri ſunt & inflammationes tantum inferunt, quales fere ex apum veſparumve ictibus contingunt; neque, ut alii Serpentes ex craſſiore corpulentia in caudam tenuem definunt, ſed terete corporis figura utrinque æque craſſa exiſtunt, ut aſpectu diſcernere neſcias, utra in parte caput aut caudam eſſe dixeris.

Cæ-

Cl. II. Capite Indiscreto— Cl. II.

Cæterum bene monet *Rajus* p. 288. „ Dari etiam Serpentis genus „ gemino inceſſu antrorſum & retrorſum non negaverim; at vero Bicipitem Serpentem (*niſi forte monſtrum*) ſeu utraque extremitate „ capitatum *in rerum natura* inveniri, nimis impudens eſt, qui affir- „ mat, & nimis ſtolidus, qui credit." Nemo quoque lubenter calculum addiderit *Moufetto* p. 315. de Lumbricis aquaticis: Dari in mari mediterraneo *lumbricum* teretem *anguis majoris* magnitudine & colore, ſed *ſine capite & cauda*, ut notavit *Weckerus*, qui Amphisbænam pro lumbrico habuit.

§. XXV.

GENUS I. G. I.

Scytale.

Cauda præ Capite rotundata (*)

(*) Quod cauda reliquorum anguium in exitu tenuis & acuminata; & Scytalæ caput præ capite Amphisbænæ minus difficulter dignoſcitur.

1. Scytalæ Africanæ binæ ex rufo flavæ, punctis ſaturate ſpadiceis variegatæ; ventre cinereo; puſillæ; mas & femina. *Seba* t. 1. n. 1. 2.
2. Scytale Surinamenſis, ſpadicea, punctis albis & nigricantibus, ventre cinereo. *Seba* t. 1. n. 5.
3. Scytale Zeylanica; rufi coloris, maculis nigricantibus; craſſiore cauda obtuſa; capitis ſquamis in figuram cordis congeſtis. Amphisbæna *Grevini*. Amphisbæna Zeylanica. *Sebæ* t. 1. n. 7.
4. Scytales binæ; Mantuanæ, mira colorum varietate pictæ; vertice cœruleo. Scytalæ binæ Americanæ, Amphisbænæ etiam & Cæciliæ vocatæ. *Seba* t. 2. n. 1. 2.
5. Scytale ex nova Hiſpania, capite minuſculo. *Seba* t. 2. n. 3. 4.
6. Scytale Indiæ orientalis & occidentalis; dentibus minutis; ſenſu olfactus carere dixit *Seba* p. 23. t. 21. n. 4.
7. Scytale ex fuſco & albo variegata. Serpens Americana Cæcilia dicta. *Seba* t. 22. n. 3.

CL. II. Cl. II. Capite Indiscreto—

G. I. G. I. Scytale.

8. Scytale marmorata variorum colorum. Serpens Cæcilia Guineenſis. *Seba* t. 23. n. 3.

9. Scytale albo roſacea, craſſa; capite brevi lato, minutis dentibus armato; naribus patulis, oculis (*) perparvis membranis invicem obvelatis. Serpens Cæcilia Americana vera dicitur. *Seba* t. 24. n. 1.

(*) Si eſt oculata, dici nequit Cæcilia, Blindſchleich/ etſi oculi membrana obvelati. Et angues vulgares ſpolia ſive exuvias cum membrana oculorum depoſuiſſe maxime translucida, ſæpiſſime offendi.

Ibyara. 10. Scytale Ibyara dicta. *Seba* t. 25. n. 1. Dorſo corallino; glabra; cauda craſſa, obtuſa. Serpens corallina, Amboinenſis, cauda Amphisbænæ.

11. Scytale ſubrufa, ventre candicante. Anguis Scytale parvus, Americanus. *Seba* t. 42. n. 4.

Petola. 12. Scytale Petola dicta. *Seba* t. 73. n. 3. Obſcure rubra, ventre croceo; mirum tonum emittens. Serpens coralloides, Braſilienſis; rubra Amphisbæna.

13. Scytale capite flavicante; annulis tenuibus. Amphisbæna Americana, ex fuſco & albo variegata. *Seba* t. 3. n. 4.

Nixboa Quanquechol-la. 14. Scytale Nixboa Quanquecholla, ſeu Serpens rara, Mexicana, cauda lata obtuſa. Nigro fuſca; ad latera tænia albicante. *Seba* t. 77. n. 1.

15. Scytale ex Chilo inſula, fuſca, punctis nigris. *Seba* t. 86. n. 4.

Tucuman. 16. Scytale Tucuman, *Seba* t. 100. n. 2. ſive Miguel de Tucuman; ex Paraguaja; capite albo fuſcis diſtincto maculis; poſtica parte rufa.

17. Scytale faſciata. Serpens corallina, Amboinenſis. *Seba* t. 100. n. 3. Capite flavicante.

§. XXVI.

G. II.

GENUS II.

Amphisbaena.

Capite caudaque dubiis.

1. Amphisbaena roſei coloris, nitentis. Serpens biceps, Ame-

Cl. II. Capite Indiscreto— CL. II.

Gen. II. Amphisbaena. G.II.

Americana rubra. *Seba* t. 6. n. 4. Ἀμφικέφαλος; oculis, naribus lingua & dentibus expertem dixeris.

2. Amphisbaena, reticulata. Amboinenſis; *Seba* t. 7. n. 3. minutis ocellis. Apertura in exitu caudæ, oris ſpecie, quibusdam impoſuit.

3. Amphisbaena ſquamis rubicundis, *Seba* t. 7. n. 4. criſta ſpadicea venisque albis in capite.

4. Amphisbaena ex flavo & rubeo, maculis albis variegata. *Seba* t. 20. n. 3.

5. Amphisbaena annulis ſaturate cæruleis. *Seba* t. 30. n. 3.

6. Amphisbaena coracinis tæniis; Ceilonica; femina. *Seba* t. 73. n. 3.

7. Amphisbaena Americana; ex rubro, flavo & albido varia; tæniis nunc integris nunc dimidiatis, nigris angularibus, a capite ad extremam caudam; *Linck.* apud *Scheuchz.* p. 1179. t. 628. lit. B. Ibiracoa *Raj.* 328. Ibiracoa. Vipera indica tricolor major. Palaparya Zeylan. *Idem* Palapa- 331. Tunupolon *Zeylon.* arcuum more variegata. *Id.* ib. rya. Tunupo-

8. Amphisbaena ſubcinerea, lineis plurimis transverſis lon. nigricante colore ſtriatis, nullo ordine. Amphisbæna Amer. minor ſubcinerea & alba; Scytale *Raji* 288. Ibijara, *Braſil.* Badty Tapuyis Cega, Cobra vega; Cobre Ibijara. de los Cubecas, *Luſit.* Oculos habet minimos vix conſpicuos. *Raj.* 289.

9. Amphisbaena capite diademate ornato, eodemque & dorſo ex albo & nigro teſſellatis. Serpens corallini coloris, dum vivit, lineis latis, reticulatis; *Linck.* apud *Scheuchz.* p. 1180. t. 629. lit. F.

10. Amphisbaena, ſubflavi in dorſo, in ventre magis carnei coloris, *Linck.* p. 1295. t. 652. n. 1.

11. Amphisbaena nigra, punctis atris, maculis præterea albis in capite & collo ferme tæniatim coëuntibus, ventre ſulphureo & rubeſcente. *Linck.* p. 1311. t. 66. n. 3.

12. Amphisbaena Amer. ex albo & nigro varia. *Linck.* p. 1346. t. 678. n. 2.

13. Amphisbaena Giraupiagara *Raj.* 329. dorſo ex Girau- albo & ſub nigro teſſellata, ventre ſub flavo. *Linck.* p. 1532. piagara. t. 747. n. 4.

14.

CL. II. G. II. CL. II. CAPITE INDISCRETO—

GEN. II. AMPHISBAENA.

14. AMPHISBAENA Iſebequenſis; cuprei coloris, variis lineis & punctis nigris in dorſo. *Linck.* p. 1532. t. 748. n. 6.

15. AMPHISBAENA Amer. nigra lineis albis ſine ordine poſitis; capite pene toto albido; *Linck.* p. 1532. t. 749. n. 10.

§. XXVII.

Epilogus de Anguibus. Jam tentando abſolvimus HERPETORUM *Ordinem* I. ANGUES, quotquot fiduciarie apprehendere nobis licuit. Eſt quidem Verecundia, ex mente Eloquentiæ Magiſtri *Quintiliani*, amabile *vitium*, *virtutes* facile *generans*, ſed ſæpe nocet. Difficulter namque aggreſſus ſum hæc animantium genera, quæ illuſtres ſyſtematici a ſe invicem propulerunt, vermesque non vermes cum vermibus verminoſis nobis propinarunt. Labor per annos latuit; & quidni Verecundia motus lucubratiunculas lubenter reticuiſſem, ne tantis viderer me opponere viris, inſuper non neſcius, diuque expertus, quod facilius ſit reprehendere quam imitari! Verum animos reſumpſi, & audacior factus, mea quoque proferre decrevi, poſtquam iterum *Quintilianum* legerim: „ quod valde difficile imo impoſſibile „ ſit, imitando alterius ſimilem fieri, quare potius ſtudere debemus, „ ut ſuperemus; ſic enim fortaſſis æquabimus; nec qui maxime imi- „ tandus, etiam ſolus eſt imitandus." Sic ſtudia valeant noſtra quantum poſſunt; nobis judicamus, nobis erramus. Æquanimi LECTORES, bilance expendant omnia, ut in melius vertant; & me perſpicaciores exhibeant modo anguium ORA DENTESque enucleatos, nec forte dimicabunt ſuper hoc HERPETOLOGIAE tentamine.

Inverecundis autem Cenſoribus ſuæ maneant irriſiones. Nos utamur ratione, quum nihil vel inter APEDIA vel inter QUADRUPEDIA intereſt atque HOMINEM, qui ſeſe ratione non diſtinguit. Quippe

—— *Separat hæc nos*
A grege mutorum.

HERPETA apeda eſſe diximus; QUADRUPEDUM definitio per ſe patet, quod ſint: Animalia TERRÆ, quæ quatuor pedibus gradiuntur, non niſi victus cauſa aquas frequentantia.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

TABULA GENERALIS.

- HERPETOLOGIAE. §. 1.
  - ORDO I. ANGUIS §. 2.
    - *CL. I.* Capite diſcreto, Cauda attenuata. §. 3. 4.
      - GEN. I. VIPERA evidenter dentata §. 5.
        - I. ΚΥΝΟΔΟΝ dentibus caninis §. 5–7.
          - A. VIPERA vulgaris. Ἔχις. §. 5.
          - B. VIPERA caudiſona; §. 6.
          - C. VIPERA conſpicillaris. §. 7.
        - II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ; ἰχθυόδους. VIPERA dentibus pectinatis, Lucii piſcis ſimilibus. §. 8.
      - GEN. II COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ, Dentibus acicularibus umbroſis & occultis. §. 9—17.
      - GEN. III. ANODON. ΑΝΟΔΟΥΣ; edentulus, §. 18. 19.
      - Anguium *Spicilegia:* Catesbeji. Linckii, §. 20–22.
    - *CL. II.* Capite indiſcreto; cauda quaſi truncata. §. 24.
      - GEN. I. SCYTALE; cauda præ capite rotundata. §. 25.
      - GEN. II. AMPHISBAENA; capite caudaque dubiis. §. 26.

§. XXIX.

  - ORDO II. VERMIS §. 30. (*)
    - *CL. I.* LUMBRICUS; corpore tereti. §. 31.
      - Terreſtris, in *aqua* non ſubſiſtens. §. 32.
      - Aquaticus, in *ſicco* non ſubſiſtens. §. 33.
      - Animalium; in variis partibus. §. 34.
    - *CL. II.* TAENIA; corpore longiſſimo articulato. §. 35. 36.
    - *CL. III.* HIRUDO; ventre ſeſſili, cauda tereti. §. 37. 38.

§. XXX.

(*) Pars quoque Lerneæ Serpens eris unus Echidnæ, *Ovid.* Metam.

§. XXX.

ORDO II.

ORDO II.

VERMIS. Δερμεστής. Eſt animal Herpetum (§. I.) exſangue, transformationi non obnoxium. Cute nuda; Spina carens; non niſi guſtum & tactum habens; trachæis in muſculis præditum (*Nnn*).

* * *

(*Nnn*) Oculis, auribus & lingua non gaudent VERMES; ore tamen guſtum ſentientes ad ſugendum apto. Prout amplificata ſerpentium & reptilium cognitio, ſic & nomen VERMIS late patere ſolet; unde eſt quod illuſtri *Linnæo* e re viſum fuerit & ZOOPHYTA & TESTACEA vermibus accenſere. Pro motu progreſſivo VERMES TERRESTRES nunc hanc nunc illam corporis partem in terra figunt & ſe vertunt, AQUATICI flexibiliter in fluido gyris variis ſeſe torquent & moventur; (confer. *comment. Mmm*). Tæniarum motus pro loco, in quo degunt, exiguus eſt, & ſingularis.

§. XXXI.

CL. I.

CLASSIS I.

LUMBRICUS.

Eſt VERMIS teres; corpore vel annulato, vel lævi aut læviſſimo (*Ooo*). GENERA a loco.

* * *

(*Ooo*) Teredines, Termetes, Fleiſchmaden / *vermes* quoque appellari ſolent, ſed improprie, animalia quæ mox transformationem patiuntur. VERMES ſunt herpeta transformationi non obnoxia; ne dum cum polypis quid commune habentia.

§. XXXII.

G. I.

GENUS I.

LUMBRICUS terreſtris (*Ppp*); Eſt VERMIS in *aqua* non ſubſiſtens (*Qqq*).

1. LUMBRICUS terreſtris, craſſiſſimus, qui pro lubitu in magnam longitudinem excreſcit; cui cauda cylindrica eſt, nul-

Cl. I. Lumbricus CL. I.
I. Terrestris. G. I.

nulla vero faſcia in dorſo. *Redi* de anim. viv. t. 16. *Willis* an. brut. t. 4. Lumbricus terreſtris major, *Linnæi.* Daggmatsk, *Suec.*

2. Lumbricus terrreſtris, cui ſupra dorſum faſcia eſt cum cauda lata, inſtar folii olivæ. *Redi* t. 15 f. 1.

3. Lumbricus terreſtris, caudam habens latam, non faſciam in dorſo. *Redi* t. 15. f. 2.

4. Lumbricus terreſtris; cui faſcia in dorſo, cauda teres atque rotunda. *Redi* t. 15. f. 3. (*Rrr*). Lumbricus lævis, Metmatsk. *Suec.*

* * *

(*Ppp*) Lumbrici a lubricitate; ἑλμινθες, Inteſtina *terræ*, γῆς ἔντερα. Diximus Vermes eſſe animantia *apoda.* Non adverſantur nobis *Williſ. Swammerd. Raj.* aliique autores; quando *Williſius* de An. Brut. lumbrico terreſtri quatuor pedunculorum ſeries adſcripſit per integram longitudinem decurrentes, quibus tanquam uncis nunc hanc nunc iſtam partem corporis affigit pro motu progreſſivo; nec *Swammerd.* Bib. Nat. II. p. 739. quod multa animalia, quæ pedibus carere dicuntur, his omnino inſtructa ſint; ſed addit: *Sic lumbrici pluribus ſane gaudent pedibus, & alio modo conſtitutis, quam vulgo pedes ſolent.* Itaque pedes improprie dicti, quales & Angues habere, ſupra monuimus. Idem *Swammerd.* „ in ipſis pariter *Serpentibus* id mihi patuit, quas equidem quintuplici „ *pedum ſpecie* donatas eſſe obſervavi; earum ſcilicet nonnullæ in cor„ poris ſui medio *ſpinoſam* ſaltem gerebant excreſcentiam." Confer. *Dubia* noſtra ad XIX. de Amphibiis *Illuſtris Linnæi*, quod *ſquamæ ventrales* anguibus pro pedibus ſint: ideo tamen non dixeris, *Herpeta* eſſe *pedata. Mouſettus* dicit: tractu & pulſu quodam de loco in locum moveri, non proprie volutari Lumbricos; *Rajus* vero in lateribus ponit duos ordines *aſperitatum*, lato ſatis intervallo a ſe invicem diſtantium, quibus, uti pedibus, ad rependum aut corpus promovendum utitur Lumbricus.

(*Qqq*) Quo experimento nullum facilius. Nocte tamen, præſertim pluvioſa & rorifera *poſt pluviam* ſupra terram, quod talpas valde verentur, apparent, coeunt & ad auroram uſque cohærent; unde Germanis: Regenwürmer. De modo congrediendi circa *cingulum* carneum lumbricorum vulgarium aut *torquem* craſſiuſculum vel *faſciam*, conſule *Rajum*, *Mouſettum*, *Redi* de Anim. viv. t. 15. Anatomen inprimis quoad viſcera vitalia & tracheas in muſculis annularibus lumbrici majoris. vid. *Williſ.* t. 4. Inteſtinum in inteſtino, quod *Williſius* obſervavit, *Mouſettus* appellat receptaculum intra carnem per totum corpus deſcendens annulatum, membrana tenui donatum. *Rajo* audit canalis ſeu inteſti-

Cl. I. Cl. I. Lumbricus

G. I. I. Terrestris.

teſtinum ingens annulis interceptum, ſeu diviſum in cellulas, Coli modo.

(*Rrr*) *Rajus* Terrestres diſtinguit in Majores ſive vulgares, Dew-worms, *Angl.* & Minores; quos ſubdividit in Rubicundos, majoribus concolores, in Virides & in Vermes *cauda flaveſcente*, Gilt-Tails, *Angl.* Majores *Mouſettus* ſimiles reddit iis teretibus, qui inteſtinis hominum innaſcuntur, ſemipedem longos, imo extenſos pedem æquantes, coloris dilute carnei, qui maximam partem omnes prædìti annulo circa collum; minores *G. Agricola* & *Aldrov.* Ascarides vocat in ſterquiliniis & ſub lapidum aggere frequentes. Hos Piſcatores pro hamis in eſcam piſcium ſectantur. Vide ſis curioſam obſervationem ex *Diario Hamburgenſi* (Hamburgſches Magazin) Tom. VIII. P. III, num. VI. ad Calcem Tentaminis, noſtraque oborta dubia.

§. XXXIII.

G. II.

GENUS II.

Lumbricus aquaticus (*Sss*); in terra vel in *ſicco* non ſubſiſtens.

1. Lumbricus vermis, *Mouſetti* p. 325. an aquaticus (*Ttt*)?
2. Lumbricus aſcaris, paluſtris, *Linnæi.*
3. Lumbricus punctis prominulis maris ſeptentrionalis, *Linnæi;* major eſt terreſtri; annulis & tuberculis compoſitis, ſive punctis extrorſum prominulis.
4. Lumbricus Gordius *Linnæi.* Seta ſeu vitulus aquaticus, *Aldrov. Geſn.* Seta aquatica, *Merr. pin.* Vena Medeni; Nervus Medinenſis, *Avicennæ.* Dracunculus Perſarum Kämpferi (*Uuu*).

* * *

(*Sss*) Sicut lumbrici *terreſtres* in aqua haud diu vivunt, ita etiam *aquatici* in arida poſiti cito intereunt; illi videlicet aëris, hi vero humiditatis penuria laborantes. Nodo vel torque carent aquatici; in ſabulo plerumque ad litora degunt, terramque e cavernis ejiciunt terreſtrium more, quos piſcatores eſcæ loco in piſcium captura, prout lumbricos terreſtres, venantur.

(*Ttt*) Ibi: In mari mediterraneo lumbricus teres, *anguis majoris* magnitudine & colore reperitur, ſed ſine capite & cauda, ut *Weckerus* notat; aliquando ad 20. pedum longitudinem accedit. Quis ejus uſus aut natura,

Cl. I. Lumbricus *Cl. I.*
II. Aquaticus. G. II.

tura, *Mouſettus* non accepit, ſed ab aliis ſperat lucem, quæ utrumque monſtret. *Weckerum* Amphisbænam anguem, capite indiſcreto cauda truncata pro lumbrico ſumſiſſe, dubio haud caret: quod (*comment. Mmm*) jam monuimus. Dari autem vel Scytalen vel Amphisbænam ſive terreſtres, ſive aquaticas, longitudine 20. pedum, hallucinationem ſapit.

(*Uuu*) Paucis Priſcorum vermis fuit cognitus. Recentiores eundem variis titulis ſalutant: Germani aliquando: Waſſerkalb/ vitulus aquaticus: ratio denominationis alia dari non poteſt, niſi quod vituli nonnunquam cum aqua bibant, etiam periculo vitæ. Eſt inſtar *Setæ* tenuis, cubitalis, ut recte ſcribit *Albertus*, quoque longitudinis, durus; niſi bene ſis oculatus, parum differt utraque extremitate. Anno 1750. Vermem d. 10. Junii in Conſeſſu Societatis Gedanenſis, ex Cœnobio Carthuſiæ noſtræ ad me miſſum monſtravi; nullæ in corpore inciſiones, ſed læviſſimus fuit; ambæ extremitates parumper fuſceſcebant, reliquum corpus coloris ſetæ chelys. *Aldrovandus* & nigricantem vidit. Interdiu æque ac noctu in continuo erat motu, longitudine duos pedes ſuperans; raro vidi ſpatio ſex ſeptimanarum inſtar nodi Gordii intricatum, ut vel tribus in locis nodi eleganter ducti apparüerint; artificioſe tamen eosdem reſolvere ſeque extricare didicit. Cauda a capite diſtincta, quod illa leviter bifida extremitate nonnihil curvata, capitulum vero parvum, rotundum, ore circulari perexiguo. Mira facilitate os ad latera lagenæ applicavit, quoties, torquendo caudam, poſteriori corporis parte flexus indeſinentes & vibrationes peragere & anteriorem corporis partem quieſcentem ſuſtinere ipſi volupe fuit. *Guineenſes* hauſta aqua ex ſimili verme graviſſimum contrahunt morbum, cum tandem corporis partes muſculoſas perforat. De eo & de remediis vid. *Sloane* Jam. Introd. p. cxxvi. & in *Addit.* p. 350. figuram t. 233. f. 1. conf. *Kämpf.* Amœn. p. 524. *Liſt.* Tranſ. Angl. N°. 225. p. 417. Account of the long worm, which is troubleſome to the Inhabitants in the Eaſt Indies, between Gomroon and Schiraz. *Linn.* Fauna Su. §. 1265. & *Aldrov.* p. 721.; Ex Hiſt. Nat. Barbadenſi (Nat. Hiſt. of Barbados) *G. Hugheſii*, quæ nuperrime 1750. lucem vidit, hæc habeto: „ Other cutaneous Disorders by the Gui-
„ ney-Worms and Ciegoes, called *Chiggers*. Theſe worms are gene-
„ rally bred in ponds of ſtagnant freſh waters, and it is ſuppoſed,
„ that they enter oftener in by the Pores of the Skin, than by drin-
„ king the water: for thoſe who moſt frequently bath in ſuch ponds,
„ are ofteneſt troubled with them. They are exceeding long, in
„ reſpect to their great Exility and Thinneſs; and are eaſily obſerved,
„ when ſome of that water is mingled in a Glaſs with ſome other mo-
„ re transparent water. Dr. *Gamble* had one of theſe, wich meaſu-

Cl. I. Lumbricus

II. Aquaticus.

„ red an Ell long; it exactly reſembled a waked white Thread. They „ move very quick under the Skin, along the *membrana adipoſa;* and „ what is one Day ſeen in the Breaſt, or Belly, ſhall often in a „ dav or two be found in a *diſtant Part* of the Body, perhaps the „ Thigh, the Leg, or under the Ham." Reliqua, de remediis & cura apud autorem.

§. XXXIV.

G. III.

GENUS III.

Lumbricus Animalium; Στρογγύλος, i. e. Genus rotundum, vel corpore tereti; in partibus hominum & brutorum (*Www*).

1. Lumbricus inteſtinalis humanus teres (*Xxx*).
2. —— —— ſub pelle Leonis. *Redi* t. 9. f. 2.
   - - - - - Martis. *Id.* t. 9. f. 3.
3. —— —— in Rene Canis. *Redi* t. 8. f. 1. 4.
   - - - - - Martis, longiſſimus & craſſiſſimus. *Redi* t. 9. f. 1.
   - - - - - Luporum (*Yyy*). *Journ. des Sçav.* XII. p. 14.
4. Lumbrici Aſcarides (*Zzz*). Superſedemus pluribus.

* * *

(*Www*) De vermibus in *variis partibus* corporis: in cerebro, oculis, auribus, dentibus, inteſtinis, renibus, cordis, pericardii, in ventriculo, pancreate, veſica urinaria, veſica fellea, hepate, mammis, ulceribus & tumoribus, variolis, morbillis, in ſcabioſorum puſtulis, in peſte, ſaliva, infra linguæ venam, in medio gulæ, ſanguine; vid. Scholion *Jo. Jac. Stolterfohti* ad *Reinh. Wagneri* obſervationem de verme faſciali duodecim ulnarum & quod excurrit longitudine innoxie per alvum excreto; *Act. lit. mar. Baltici* 1699. m. Oct. p. 301. & *Tranſ. Angl.* paſſim. Ecce homo, quis ſis! gleba verminoſa, ſplendide miſera. Conf. vermis ex frontali ſinu pueri Carlskronæ vivus excretus, *Act. Suec.* 1721. p. 180. cum fig. & *Tranſ. Angl.* N°. 213. p. 219. *Redi* per integrum tract. de animal. vivis in corpore viventium; *Nic. Andry* de variis vermium ſpec. in corpore humano enatis; *Aldrov.* p. 678. *Leeuwenhoeck* paſſim. Laudatus *Stolterfoht:* „ Quamvis verminoſa hæc „ ſoboles admodum differat ſpecie, ad tria tamen genera commode „ refertur a Doctoribus noſtris, adeo ut dentur *Lumbrici teretes, la-* „ *ti & Aſcarides;* inter hos frequentiſſimos eſſe *teretes*, qui lumbricos ter-

„ re-

„ reſtres æmulantur;" vid. *Wedel.* in Pathol. med. & *Paullinum* de morte verminoſa; nec non Tom. II. Experimentorum Soc. Ged. de origine vermium in corpore humano.

(*Xxx*) Quod re vera teretes atque rotundi apparent, non abſimiles vermibus qui intra terram naſcuntur & terræ inteſtina vocantur; utra corporis extremitate mucronata; rubri, flavi, nigri & ex parte albi vel fulvi. Lumbrici teretis anatomen & deſcriptionem vid. quoque in obſervationibus *Edw. Tyſonis* Tranſ. Angl. N°. 147. p. 154. cum figuris. Mares minores ſunt fœminis.

(*Yyy*) Obſervationes lumbricorum in *renibus luporum* anno 1726. cum regia Societ. Anglic. in tranſact. N°. 413. p. 269. communicavi. Elenchum obſervationum lubenter hiſce adjungo, cum figuris ad naturalem magnitudinem vermium eorumque viſcerum accurate expreſſis; quæ in transactionibus ad medietatem reductæ apparent, quibus non respondet textus:

Tab. I. f. 1. Lumbricus, ex Rene *Lupæ*; vermis *fœmina*.
f. 2. Mas ex Rene Lupi.
f. 3. Ren Lupi peram referens, octoque lumbricos continens, fœminas quidem *duas*; mares *ſex*; hos ſubflavos, illas ſanguineas.

Tab. II. f. 1. Lumbrici fœminæ facies.
a. Os. *b.* anus. *c.* vulva. *d.* lineæ ſpadiceæ ſecundum vermis longitudinem decurrentes.
f. 2. *a.* Os. *b b.* Canalis alimentorum, albicans, carnoſus. *ccc.* Canalis alimentorum fuſcus, depreſſus, cujus exitus in ano; *d.* locus ubi canales conjunguntur; *eee.* fibræ transverſales.
f. 3. & 4. *a.* Os; *b b.* Canalis alimentorum prior; *ccc.* Canalis alimentorum poſterior; *d.* locus ubi canales ambo cohærent; *eee.* fibræ transverſales; *fff.* veſiculæ albæ lympha turgidæ, quibus tota cutis interna obſita eſt; *g.* Anus; *h.* Vagina ſive vulva; *k k.* Ovarium myriadibus ovulorum refertum, magma fuſci coloris nudis oculis referentium; *l l.* vaſa præparantia.
f. 5. Ovula per microſcopium viſa
a. ſub numero 3.
b. ſub numero 2.
f. 6. Lumbricus *Mas.*
a. Lumbrici; *b b.* canalis alimentorum albicans; *cc.* canalis alimentorum rugoſus; *d.* proceſſus vermiformis vaſorum ſpermaticorum; *ee.* vaſorum ſpermaticorum ramus ad latus inteſtini a fibris transverſalibus compreſſus & æquabiliter per totum tractum inflexus; *fff.* vaſorum ſperma-

CL. I. G. III. Cl. I. Lumbricus

III. Animalium.

maticorum gyri & flexus; *gg* fibræ tranſverſales; *h*. membrana cartilaginea anum cingens; *i*. rima in ejus medio; *k*. proceſſus ſubtiliſſimus capillaris.

f. 7. Lumbricus *mas* inverſus & circa anum inciſus, ut ductus ſub canali alimentorum latens facile conſpici poſſit.
a. Canalis alimentorum rugoſus.
b. Ductus albicans ſub canali rugoſo.
c. Vaſa ſpermatica.

f. 8. *a*. Proceſſus vermiformis vaſorum ſpermaticorum.
bb. Ramuli vaſorum ſpermaticorum gyris expediti.
cc. Iidem ramuli reciſi.

(*Zzz*) Ab ἀσκαρίζω, moveo. Promiſcue quandoque ſumitur & pro verme tereti & pro lato. Illuſtris Linnæus & in *paludibus aſcarides* obſervavit. *Lumbricos aſcarides Phocænæ* in capite, quos vermiculos lumbriciformes nuncupavi, vid. in Anatom. Phocænæ ad Piſcium Hiſtoriæ *Miſſum* I. pag. 28. num. XXXI. & p. 31. num. XXV. tab. V. f. 5.

§. XXXV.

CL. II.

CLASSIS II.

TAENIA.

Eſt Vermis articulatus (*A*). Ἕλμινθες πλατεῖαι.

* * *

(*A*) *Plinius* & teretes & latas Tænias habet; *communiter* tænia vocatur lumbricus latus; & cucurbitinus; infinitis cucurbitinis pellicula interclufis conſtans; cucurbitini dicti, quod ſinguli cucurbitæ ſeminum ſimilitudinem referant; ex quibus vermibus palpitantibus coadunatis tænia integra conſtat & quandoque in longiſſimam ſeriem protenditur. Non intrabo in controverſiam, an ſecundum *Hippocratem* lumbricus latus ſit abraſio inteſtinorum alba, tota complectens inteſtina, intra quam cucurbitæ ſemini ſimiles animantes procreantur. Vidit *Mouſetus* ejusmodi vermem latum miræ longitudinis, palpitantem & motu ſe locali commoventem; latosque lumbricos nil aliud eſſe exiſtimat ac mucum inter inteſtina genitum, vel mucoſam pituitam inteſtinorum frigiditate addenſata loricæque modo inteſtina introrſum ambientem. De hac controverſia vid. autorem p. 297. & *Tyſonem* in §. ſeq. (*comment. B*) citatum; qui bene oculatus de *ore* & *ano* longiſſimæ tæniæ plura refert. Conferatur allegata Obſervatio ex Diario Hamburgenſi. Inprimis: Diſſertation ſur le ver nommé Tænia ou Solitaire, par M. *Bonnet*, Mémoires *de Mathématiques & de Phyſique*, Tom. I.

§. XXXVI.

CL. II. TAENIA. *CL. II.*

§. XXXVI.

1. TAENIA humana, *Mouf.* t. penult. *Liſteri* Tope worm *Phil.* Tranſ. n. 95. p. 60. 62. Vermis cucurbitinus. Tænia continua plana, ſulcis longitudinalibus, *Linn.* brevis, compreſſa, alba, ſtriis utrinque 3. vel 4. profundis longitudinalibus, pone obtuſa, ore latitudine parallelo, bilabiato, lato. Dn. *Bonnet* Tæniam ſpinoſam deſcripſit.
2. TAENIA in inteſtinis felis. *Redi* t. 17. f. 1. In inteſtinis canis, *ibid.* f. 2. (*B*).

* * *

(*B*) Tænias deſcribit, quod ſint candidæ, lacteæ longæque, planæ variasque ἐντομὰς ſive inciſuras habentes, quas vel contrahunt, vel pro lubitu expandunt in tantam quidem longitudinem, ſi quando quatuor ſive ſex transverſos digitos longi appareant, ut in longitudinem duarum ſpithamarum diſtendi queant, iterumque ad lubitum contrahi poſſint; inteſtinis adhærentes altera extremitate, in qua deprehenduntur quatuor puncta, quæ aliquando nigra, aliquando coloris quaſi cœrulei apparent, quæque facilius animadvertuntur, quoties illi vermiculi extremitatem eam ex inteſtinis educunt. Plura de *Tænia* ſive lumbrico lato vel cucurbitino, qui deſiderat, evolvat ampliſſimum Diſcurſum D. *Tyſonis*, Phil. Tranſ. N°. 146. p. 113. ibidemque figuram primam vermis 24. pedes longi, humani, & t. 2. f. 1. & 2. vermis canini 5. pedes longi, ubi etiam capita ſub microſcopio conſiderata; nec non Dn. *Bonnetum* pluresque autores apud eundem; demum ejuſdem quæſtiones reſolutas: 1.) Quelle eſt l'origine du Tænia? 2.) Comment le Tænia ſe propage-t-il? 3.) Y a-t-il pluſieurs eſpèces du Tænia? 4.) Tænia eſt-il un *ſeul* & *unique* animal, ou une chaine de vers? 5.) Le Tænia repouſſe-t-il après avoir été rompu? & 6.) Le Tænia eſt-il toujours ſeul de ſon eſpèce dans le même ſujet?

§. XXXVII.

CLASSIS III. *CL. III.*

HIRUDO.

Eſt VERMIS aquaticus, ventre ſeſſili; cauda tereti; annulatus (*C*).

* * *

(*C*) Βδέλλα. SANGUISUGA. Egel. Blut-Aegel. Horſe Lechor. Bloodſucker; nigræ ſubvirides, variæ. Corpus totum circulis, ut in lumbricis ambitur, quibus extenſis contractisque movetur. Gradiendo volutationibus utitur præcedente parte progrediens & reliquum corporis

CL. III. Cl. III. Hirudo.

ad eandem ipſam conducens, ita tamen ut caudæ innitens corpus reliquum, quantum poteſt aut vult, extendat, ſive recta ante ſe ſive retro & reflexum; tum ore fixo caudam & reliquum corpus arcuatum attrahit, vel ad os uſque contigue, vel quousque libuerit, os verſus. Eluctatur corpore ſuo, ubi nemo putaret: adeo enim in tenuitatem ſe extendere & os acuere poteſt. *Aldrov.* ſunt ſanguinis animalia ſitientiſſima, eoque ſe affatim etiam ad animæ exſpirationem nonnunquam replent. In ſtagnis generantur potiſſimum; per alimenti inopiam reſtagnantibus quoque aquarum ſordibus ſe implent. Dicitur vermis hermaphroditicus, quod tamen nondum res eſt expedita ſecundum *Swammerd.* Anatomen vid. *Tranſ. Angl.* N°. 233. The parts of the male deſtinated to Generation are placed where the Neck ought to be. Habet Sanguiſuga pediculos a quibus vexatur, in ore carunculas dentium inſtar. Natat ſatis celeriter; plerorumque vulnus, quod infligunt, triquetrum eſt.

§. XXXVIII.

1. Hirudo vulgaris, ventre plano, dimidium fere digitum lato, ex flavo viridi, dorſo nigricante. *Raj.* Ad imum oris aut ad œſophagi initium tubercula ſeu carunculæ albæ. Hirudo depreſſa fuſca, margine laterali flavo; Suecis Snigel, *Linn.* maxime in Anglia vulgaris. In aquis paludoſis & in foſſis; vivipara eſt, unico gaudet embryone, cui funiculus caudæ inſertus eſt. *Idem* F. Suec. 1272.
2. Hirudo medicinalis. Hirudo alia parva, tuberculis nonnihil aſpera. *Raj.* (*D*). Hirudo depreſſa, nigra, abdomine ſubcinereo. *Suec.* Blod Igel. *Linn.*
3. Hirudo depreſſa, alba, lateribus acutis. *Linn.* Hirudo ore caudaque amplis. *Friſch.*
4. Hirudo marina Cornubienſis. *Raj.*
5. Hirudo marina, *Mouſetti* p. 323. *Aldrov.* 733.

* * *

(*D*) Hac Medici utuntur; in fundo oris carunculæ dentiformes majores, acutæ, latæ & albæ, molles. Mire cutem perforat, relicto vulnere triquetro. In ſupina parte punctis cinereis. Paſſim in ſtagnis & foſſis, inprimis paludoſis; in purioribus & fluentibus etiam albæ & perexiguæ, quales vel piſcibus aliquando adhærent. Ante aliquos annos in fundo meo civitatis inferioris Cyprinos breves ſive Caraſſos in Fiſcella ſervaveram, quos omnes poſt triduum ab hirudinibus conſumptos inveni, non niſi ſceletis ſuperſtitibus.

FINIS.

OBSERVATIO

Doctiſſimi Domini

J. A. UNZER

DE

TÆNIIS.

Jam abſoluto Tentamine Herpetologiae incidi in curioſam Obſervationem de Vermibus Cucurbitinis, quæ extat in Diario Hamburgenſi (Hamburgſches Magazin) Tomi VIII. Parte III. num. VI. Dignam judicavi latinitate donare, quo & Exteri ad hanc obſervationem attendant, & vel novis experimentis ſtabiliant, vel Dubia ubi obveniunt reſoluta nobis largiantur; Mea, quæcunque fuerint, *Obſervationi* cum pace amabili illuſtris autoris ſubjungam; forte annoſa experientia eadem tolleret.

Obſervationem Dominus Autor *brevi hiſtoria abſolvit ſequentem in modum.*

Inter tria genera Vermium, qui in inteſtinis hominum ſtabulari ſolent, origo latorum, qui *tæniæ* vocantur, perpauxillum cognita eſt & expedita. In eo *omnes autores conveniunt* „ teretes inte-„ ſtinorum Vermes non alios eſſe niſi vulgares lumbricos terreſtres" qui per lacticinium, a quo in corpore noſtro pabulum ſumunt, ita mutant colorem, ut pro iis non haberentur, qui revera ſunt, ſi experimenta eorum gratia inſtituta non ſufficienter comprobaſſent, *lumbricos terreſtres* etiam extra corpus animatum plane eundem colorem induere, lacte nutritos. Quum vero hæc animantia in aqua verſantur, & ſæpius in aqua reperiuntur, nihil magis probabile eſt,

quam quod ipſorum *ovula potatu* ingurgitemus, ubi per intercapedinem inordinatæ & tardiuſculæ concoctionis, calore naturali mediante excluduntur & nutritio ſucco adoleſcunt.

Ortus latorum tam facile detegi nequit, quia rariſſime extra corpus noſtrum inveniuntur, ceſſatque ſufficiens ratio, qua comprobaremus hos cum illis (teretibus) ejusdem eſſe originis; notavit quoque Dn. *Linnæus* in ſuo ſyſtemate naturæ, tanquam inſolitum quid, vermes latos aliquando extra corpus hominum & animalium offendi: „ Tænia, inquit, huc uſque pro ſpecie paraſitica habita eſt, quum „ in hominibus, canibus, piſcibus frequentiſſime ſolitaria reperta „ fuerit, & maximum negotium illis faceſſat, qui in indaganda ge„ neratione animalium diligentem operam contulerunt. Ego vero „ in itinere Reuterholmiano-Dalekarlico anno 1734. conſtitutus in „ præſentia ſeptem ſociorum meorum hanc inter ochram acidularem „ Jaernenſem inveni, quod maxime miratus ſum, quum aqua aci„ dulari ejusmodi tænias expellere plurimi tentant. Hinc ſequitur, „ vermes iſtos non oriri ex ovis inſectorum, muſcarum vel ſimilium „ (quod ſi fieret nunquam multiplicari poſſent intra tubum inteſtina„ lem, & ſecundum gradum metamorphoſeos perirent) ſed ex ovis „ vermium prædictorum, una cum aqua bibendo hauſtis; unde pa„ tet, medicamenta inſectis adverſa non per conſequens vermes ne„ care." Raritas ejusmodi obſervationum attentionem meretur; forte non injucundum erit, aliam hoc loco annuntiaſſe: „ Fœmina „ quædam doloroſis tumoribus & excreſcentiis, quæ hæmorrhoides „ cœcas concomitari ſolent, *Germ.* Maſtkörner / Feigwartzen / Zacken „ vocatis, per plures annos vexata, ſtatis temporibus, quibus „ ejusmodi *tænias* excernebat, longe majores a *Condylomatibus* ſen„ ſit dolores, & ſolita medicamenta tunc ullum levamen conciliare „ non valebant, conſilio igitur accurrendum fuit, ut vermes expel„ lerentur; ſed profligatis antiquis ſuccedebant novi paucis abinde „ diebus."

Suſpicionibus judicavi de *aqua* non niſi a *certo fonte* ad uſum quotidianum hauſta. Poſtquam uſus hujus aquæ fuerit intermiſſus, non ſolum *condylomata*, ſed & *tæniæ* ſimul & ultronee diſparuerunt; ſic me conjectura duxit, aquam hujus putei continere copiam ovulorum taeniarum. Attentionem ſuadebam, quæ plus revelabat. Ipſi vermes ſeſe manifeſtabant. Nonnulli hic illic in aqua exanimati, nonnulli vivaces; ſed præcipua obſervationum fuit coadunata horum vermium ſeries ad longitudinem duorum palmorum, qui ſinguli ante-

teriore corporis parte invicem cum poſteriore mutuo & arcte cohærebant, non aliter ac aliquando in corporibus animantium offenduntur. Vitam agebant omnes, modusque quo ſibi invicem alimenta communicant, naturæ ſuæ inſitus propriusque videtur. Hæc obſervatio ſimul reſolutionem maxime probabilem tradit quæſtionis: „quare ejusmodi vermes rariſſime extra corpora viva offendantur?" Quippe revera eorum cognitio accuratiſſima habenda eſt, ſi certi eſſe volumus, illos eosdem eſſe, qui in inteſtinis ſtabulantur. Diſtinguunt ſeſe partim colore, partim magnitudine. Vermes aquæ fontalis, ſaturate griſei erant coloris ſuper rubeſcente, pallidiore tamen colore quam in lumbricis terreſtribus. Qui ex corpore prodeunt albeſcunt; & haud difficulter comprehendimus, quod circa latos eadem ſubſit cauſa, quæ eſt juxta teretes, nimirum *ſucci lactei* uſus. Vermes fontales *dimidio* erant *minores* præ illis ex inteſtinis; & quid mirum! quum nec *calore*, nec lacticinio nutritio fruantur. Quodſi in poſterum paulo accuratius ad differentias attendere velimus, nullus dubito, quin *lati* vermes tam crebro, quam iterum iterumque teretes, in aqua tali comparerent; qua ad potum utuntur illi, qui cruciatibus eorum ſunt afflicti. Inſuper ex hac relatione cautio ſuadet; ne MEDICUS leviter judicet de regimine obſonii potusque ægrotorum, etiamſi juxta rigoroſiſſimam methodum comprobare poſſit, originem morbi unice in Plethora vel in acrimonia corroſiva eſſe quærendam; ad quas ambas cauſas multi de hæmorrhoidibus cæcis judicantes tantummodo refugiunt (*).

ALTONA. J. A. UNZER.

DUBIA
nobis
OBORTA.

I. Non auſim affirmare, in eo omnes autores convenire: TERETES inteſtinorum VERMES non alios eſſe, niſi VULGARES LUMBRICOS TERRESTRES. Autores in Commentariis ad §. XXXII. & XXXIII. in medium producti non omnes *Mouſetum* ſequuntur, nedum illi qui anatomen & *terreſtrium* & *inteſtinalium* ſuſceperunt. Con-

(*) D. *Herreſchwands* remedii *Helveti* ſpecifici contra Tænias, mentionem fecit Dn. *Bonnet*. cit. Diſſert. ſua de tæniis.

Conſideratis quippe ſtructura & habitu corporis amborum, non levis apparet differentia inter teretes Spůl-Wůrmer / Kinder-Wůrmer / & inter teretes terreſtres, Regen-Wůrmer ex mente omnium autorum, niſi mirabilem finxeris metamorphoſin. Inteſtinalibus nullum cingulum, nulla faſcia in dorſo; omnibus terreſtribus, una ſpecie excepta, ſi recte obſervavit *Redi*, conſtanter faſcia adeſt; hi per integram longitudinem viſibilibus inſtructi annulis, quibus illi omnino carent. Circa cingulum (*comment. Qqq*) ſive faſciam modus congrediendi in terreſtribus haud difficulter omni tempore obſervatur; congreſſus inteſtinalium longe alius (*comment. Yyy*): differunt itaque & interanea inter *utrosque* haud parum. *Terreſtres* porro habent aſperitates ventrales & laterales, adeo ut autores eas pro pedibus analogicis venditaverint, anguium more (*comment. Ppp*). Color nihil facit ad rem; ſi cauſa lumbricorum modo fuerit transacta, de lacticinio mox conveniremus. In renibus luporum nonnullos lumbricos, fœminas omnes, offendi ſaturate ſanguinei coloris, mares perpallidos in uno eodemque receptaculo, unoque tempore. Mares quoque & fœminæ *inteſtinalium* valde diſtinguuntur a maribus fœminisque *terreſtrium.* Vide figuras noſtras ad naturalem magnitudinem factas & expreſſas, quæ ſine difficultate cum terreſtribus conferri poſſunt; & *quæ plura.*

II. Dubium. Quæritur, an Lumbrici terreſtres ſua natura ita ſint comparati, ut ipſorum ovula aqua hauſta in corpore animante excludi & nutriri poſſint? Natura lumbricorum *terreſtrium* frigidula eſt, caloris impatientiſſima. Domicilia ſua habent in terra, hinc & *inteſtina terræ* vocantur; non exeunt e terra, niſi communiter *noctu;* radios ſolis vel ex aurora fugiunt, conduntque corpora ſua vel ſub terra, vel in locis mere umbroſis & ſub lapidibus; ſi in fimetis ſtabulantur, non quærunt calida ſterquilinia, quod in hortis noſtris obſervare licet, ſed emortua; quin potius recenti fimo tecti ſtatim moveantur, ut ſeſe vel nimio calori vel fervori ſubtrahant, & ubi exitum non inveniunt, exſpirant. *Inteſtinalium* natura plane diverſa & contraria; impatientiſſimi enim ſunt liberi aëris, qui ipſis mortem fert. OVULA (vid. figuras noſtras) longe alia præ ovulis lumbricorum *terreſtrium*, (conſule *Valisnierum*): horum paſtum dixeris *terram adamicam* (*), non lacticinia qualiacunque, illam quidem aqua rorali fracidam. Neutiquam aquam quærunt ſed averſantur, & cum non niſi ex caſu in aqua reperiuntur, ex aqua cito emergere ala-

la-

(*) Reine Erde.

laborant, quod in aqua ſubſiſtere nequeunt, glebæ terræ adſcripti vermes; nedum, quod ova ponerent in aquam, unde cum aqua hauſta ovula ingurgitaremus: nam *terreſtres* vulgares nihil commune habent cum fluido. Certiſſime exploratum habemus, ova ſua ſingulari figura ſupra terram ſub herbis ex averſo ſole deponere. Jam dixi, colorem nihil ad rem facere; nec opus eſt experimento cum lacte; non lac nec aquam bibunt *terreſtres*; ſic & lac inteſtinale & hypotheſis ſuper eo fundata fallere poſſunt. Sed ſume vel patinam aqua plenam, talem quidem, ex qua evadere non poſſit lumbricus; ſucceſſive mutabit quidem colorem, quaſi febri correptus; & quo fiat pallidior vermis, eo morti erit proximior in aqua. Non eſt opus, ut hæc omnia conferrem cum teretibus inteſtinorum lumbricis. Differentia eſt in aprico, unde difficulter mihi perſuadere poſſum, inteſtinales lumbricos non niſi lumbricos eſſe vulgares & terreſtres. Uberius hanc materiam tractavi in Schediaſmate de ORIGINE VERMIUM, in ſpecie PEDICULORUM corporis humani, quod cum *ſocietate* noſtra communicavi. Sed quid dicendum de *Lumbrico* tereti *aquatico* (§. XXXIII.), in ſpecie de *Lumbrico Gordio*, *Linnæi?* Guineyworm *Hugheſii* (comment. *Uuu*). *Sloanius*, *Kämpferus*, *Liſterus*, *Aldrov. Linnæus* uno ore affirmant, morbum, quem inprimis *Nigritæ* ex hoc verme contrahunt, aquæ hauſtæ originem debere, vermesque ex ovulis in aqua fluctuantibus intra corpus humanum generari. Sed unde eſt, quod Gordius commorari nolit in corpore humano, nedum in inteſtina ingredi, ubi tamen excluſus dicitur, ſed *ex transverſo* per corpus *in lumbis*, *pedibus*, *brachiis* exitum quærat, non interanea, quod mirum, ſed carnem cutemque perforans, vermis agilis & inquietus? Sane majori probabilitate militat *Hugheſius*, quod potius *per poros* intrent in cutem lavantium negotioſi & pertenues vermes, non intrantes in viſcera, ſed rurſus exitu ex cute ſibi proſpicientes, quam quod hauſtis ovulis vel in Stomacho (quod *Ariſtoteles* propter concoctionem abſolute negat) vel in inteſtinis citius excludantur; utique, me judice, concoctione & digeſtione citius deſtruerentur ovula lumbricorum in plane alio elemento, natali ſuo elemento, fluido ſcilicet aqueo, e diametro contrario; niſi hypotheſin illam alteri hypotheſi ſuperinſtruere velis; ovula lumbricorum vel terreſtrium vel aquatilium in ſtomacho vel in inteſtinis non digerenda ſua natura. Nullam video difficultatem, quare vel in microcosmo vel in aliorum corporibus animantium vivis ſtamina verminoſa adeſſe nequeant, & quidem ſui

 ge-

generis, etſi non in omnibus evireſcant; ſic opus non habeo, inter tot DUBIA fluctuans, vermes tam operoſe aliunde allicere, ut probabilitas vix probabilis appareat, multisque difficultatibus obnoxia; & unde, quæſo, derivarem varios variarum partium corporis vermes, de quibus in *Comment. Www.* plures vide apud *Paulinum* de morte verminoſa. INSECTA & VERMES orbem valde ſpecioſum conficiunt, ut vel genera vel ſpecies per ſecula maneant inexhauſta; licet autem genera in ſimilitudine ſpecierum, ſpecies vero in ſimilitudine individuorum conſiſtant, ſpecies tamen & individua per ſe manent diverſa; longeque abeſt, ut eadem eſſent.

III. Quod ad *Tænias* attinet, non adeo miror, ſicubi in aqua inveniantur, quæ cum tæniis inteſtinalibus ſimilitudinem habeant: mirarer potius, ſi TÆNIÆ & pro aqua & pro inteſtinis animantium eſſent procreatæ: ulterius, quod nunc demum in aqua ad uſum quotidianum & quidem ex publico puteo *tæniæ* earumve ovula comparuerint, & quantum novimus, unica fœmina ex tota univerſitate, *tæniis* fuerit infecta atque cruciata. Cæterum meo qualicunque modulo judicii, cauſa TÆNIARUM non melior, nec harum jura pinguiora eſſe queunt, quam *lumbricorum* ſunt aquaticorum; hi non pro terra nec pro inteſtinis animalium, ſed pro aqua; terreſtres vero non pro corporibus vivis, nec pro aqua, ſed pro terra; prout *Aſcarides* paludum non pro corporibus & aqua ſtagnali, neque pro ſicco, ſed pro palude exiſtere, ſentio. Ipſe Doctiſſimus Autor ait, quod Ortus latorum ſive tæniarum tam facile detegi nequeat, quia *rariſſime* extra corpus noſtrum inveniuntur; ſic ulteriori experientia opus habemus. Cæterum cum D. *Bonneto* facimus tæniam non eſſe coadunatam vermium ſeriem: ſed pedem figo.

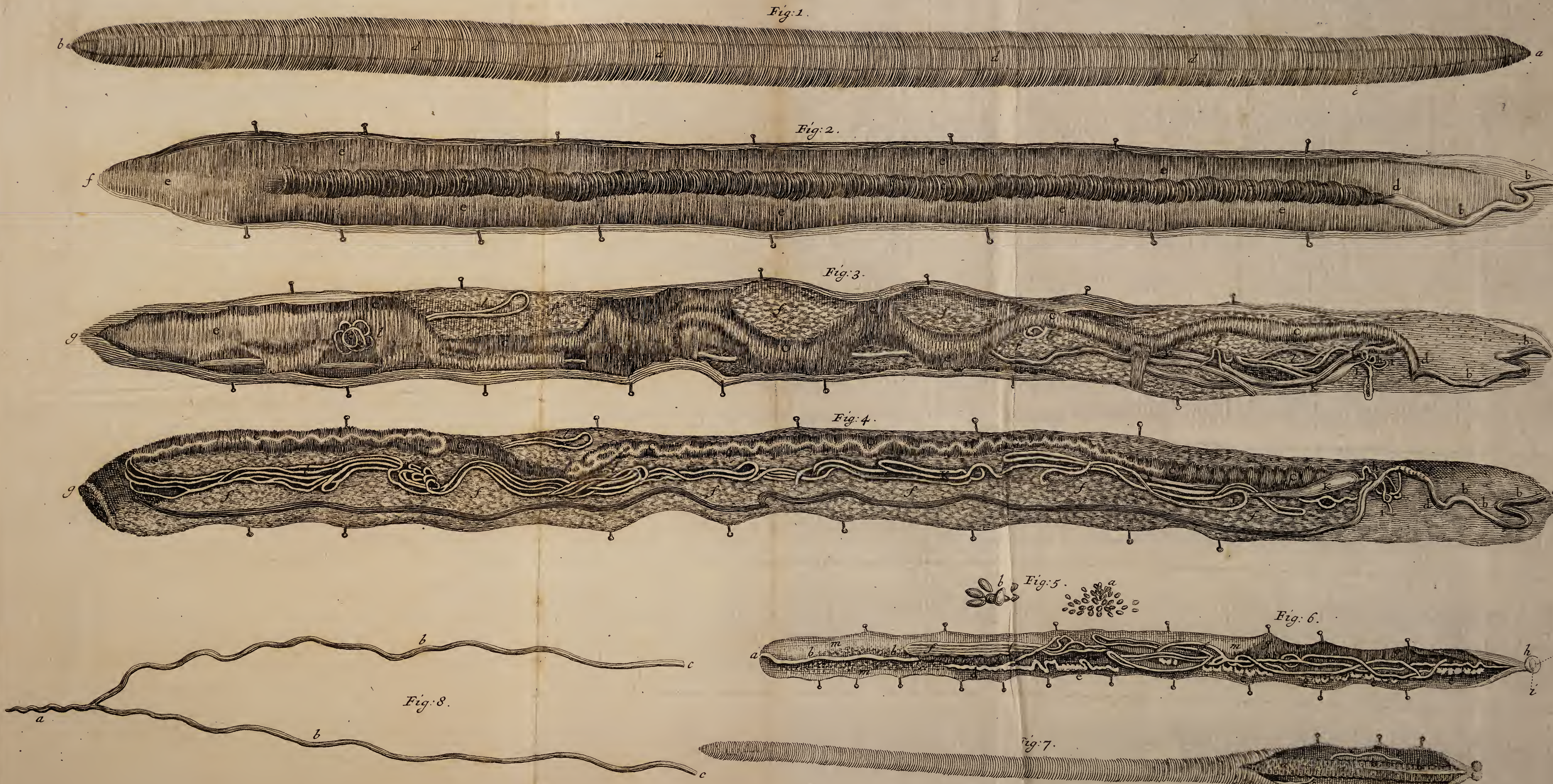
LACTANT. III. *de falſa Sap.* VI.

Ubi Sapientia eſt? Ut neque Te omnia ſcire putes, quod DEI eſt, neque omnia neſcire, quod *pecudis*. Eſt enim aliquod medium, quod ſit *hominis*, ſcilicet: SCIENTIA CUM IGNORATIONE CONJUNCTA & TEMPERATA.

Tab: 1.
Fig: 2.
Fig: 1.
Fig: 3.
J: Wandelaar Sculp.

TAB: 11.

J: Wandelaar Sculp.

12.
2